

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਸਹਾਇ

ਸਰਬਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਅਵਤਾਰ ਪੁਰਖ
ਦੀ ਸਭ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ

ਆਪਿ ਨਚਾਇਨੁ ਕਲਾ

ਧਾਰਿ ਜਗਮਹਿ ਪਰਵਰਿਸਰਿ

ਹਾਜ਼ਰ ਹਜ਼ੂਰ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਜਗਜੀਤਸਿੰਘ
ਜੀ ਦੇ ਸੁਭ ਆਗਮਨ ਦੀ
ਸਭ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library

Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library has been created with the approval and personal blessings of Sri Satguru Uday Singh Ji. You can easily access the wealth of teaching, learning and research materials on Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library online, which until now have only been available to a handful of scholars and researchers.

This new Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library allows school children, students, researchers and armchair scholars anywhere in the world at any time to study and learn from the original documents.

As well as opening access to our historical pieces of world heritage, digitisation ensures the long-term protection and conservation of these fragile treasures. This is a significant milestone in the development of the Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-Library, but it is just a first step on a long road.

Please join with us in this remarkable transformation of the Library. You can share your books, magazines, pamphlets, photos, music, videos etc. This will ensure they are preserved for generations to come. Each item will be fully acknowledged.

To continue this work, we need your help

Your generous contribution and help will ensure that an ever-growing number of the Library's collections are conserved and digitised, and are made available to students, scholars, and readers the world over. The Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-Library collection is growing day by day and some rare and priceless books/magazines/manuscripts and other items have already been digitised.

We would like to thank all the contributors who have kindly provided items from their collections. This is appreciated by us now and many readers in the future.

Contact Details

For further information - please contact

Email: NamdhariElibrary@gmail.com

16
ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਰਾਮਸਿੰਘਜੀ ਮਹਾਇ

ਮਾਪਿ ਨਗਾਇਣੁ ਕਲਾ ਧਾਰਿ ਜਗਮਾਹਿ ਪਰਵਰਿਯਉ

Congratulations to all on the auspicious
occasion of the Holy Birth Anniversary
of the True well-wisher of every being
SRI SATGURU NANAK DEV JI

Congratulations to all on the
Holy Birthday of The present guru

His Holiness

SRI SATGURU JAGJIT SINGH JI

१६

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਿ

ਲੁਖ ਲੱਖਣੀ

ਵੱਸ ਪਰੇਲੁਖੀ

ਪਰੇ ਕਾ ਲੱਖਣੀ

ਕੀ ਲੱਖਣੀ ਕੁਰੁ ਨਾਨਕ ਫੇਰੁ ਧੰਮਮ ਮਹਾਰਾਜ

ਲੁਖ ਲੱਖਣੀ

ਵੱਸ ਪਰੇਲੁਖੀ

ਪਰੇ ਕਾ ਲੱਖਣੀ

ਕੀ ਲੱਖਣੀ ਕੁਰੁ ਧੰਮਮ ਮਹਾਰਾਜ

ਭੰਗੁ ਪ੍ਰਭੂ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਹਾਇ

ਨਾਨਕਿ ਰਾਜ ਚਲਾਇਆ

ਸਚ ਕੇਹੁ ਸਤਾਲੀ ਨੀਵਦੈ

ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਫੂਲ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਹਰਿ

ਜੁਗਰ

ਸੋ ਜੁਗ

ਜੁਗਰ

ਜੁਗੋ

ਸਦ

ਪੀੜੀ

ਗੁਰੂ

ਗੁਲਦੀ

ਸਾਰਾ

ਕਲਿਜੁਗ

ਭੋਗਸੀ

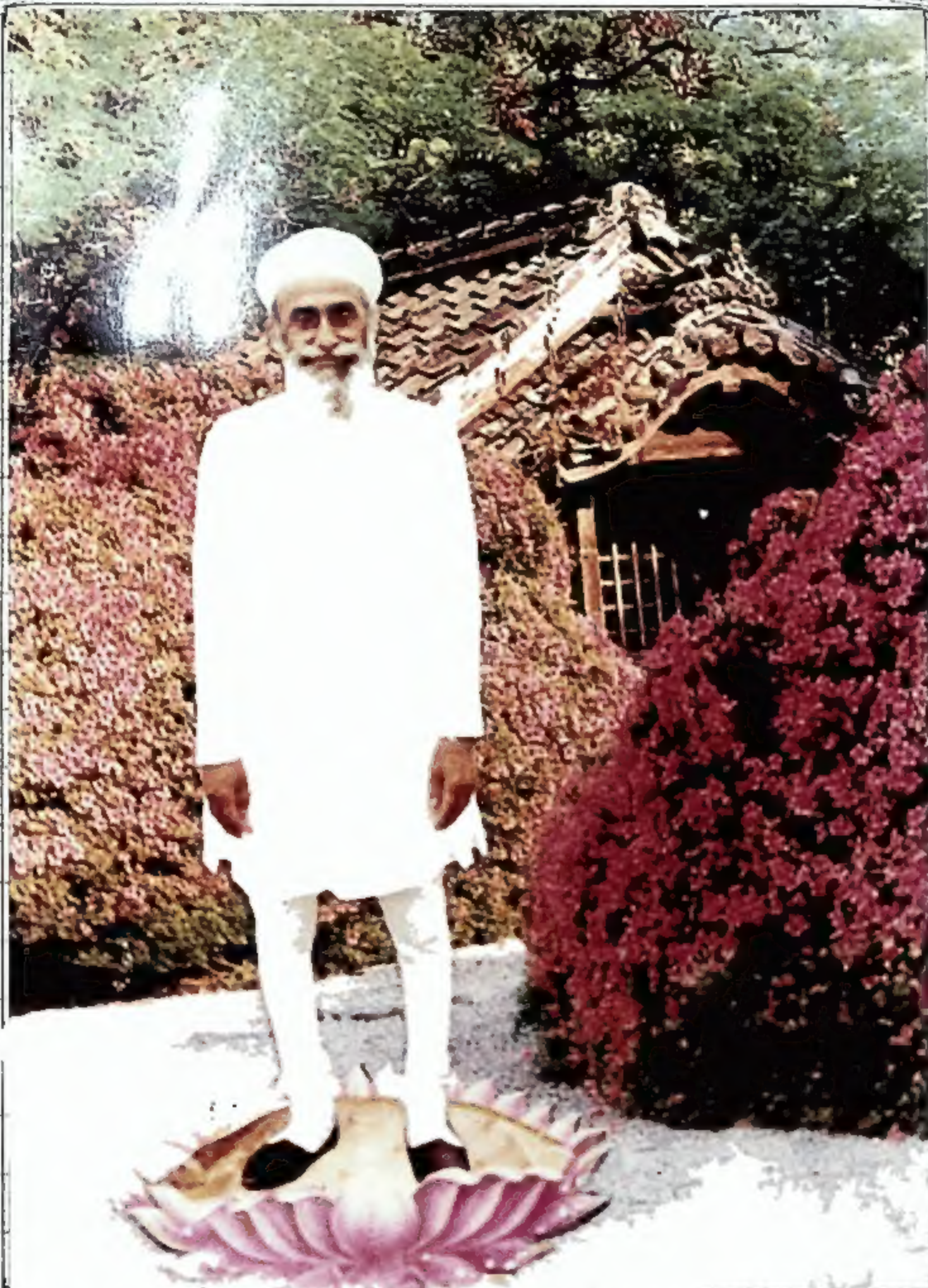
ਨਾਨਕ

ਧਰ

ਅਵਤਾਰ

ੴ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ

His

Holiness

Sri Satguru

Jagjit Singh

See

ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ

ਜਗਜੀਤਸਿੰਘ

ਜੀ

ਮਹਾਰਾਜ

ਤੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਕੱਥ, ਅਗੋਚਰ ਤੂੰ ਨਿਰਮਲਪਿਆਰੇ ।
ਸਾਡੇ ਨਾਈ ਸ-ਗੁਣ ਹੋ ਆਇਓਂ, ਦੇਵਨ ਨੂਰ ਨਜ਼ਾਰੇ ।
ਦੁਖ ਸੁਖ ਸਾਡੇ ਵਾਂਗ ਭੁਗਤਦ, ਆਪ ਕੰਵਲ ਸਮਰਹਿਨੈ ।
ਸਾਨਾ ! ਆਪਣੀ ਨਜ਼ਰੀ ਰਖੀ, ਇਹ ਅਨੰਦ ਸੁਖ ਸਾਰੇ ।

(ਸੰਤ ਪ੍ਰੀਤਮਸਿੰਘ ਜੀ ਕਵੀ)

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਸਹਾਇ

ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ ਬੇਦਵਖਾਨੈ ॥

ਭਰਮੇ ਭੁਲਾ ਤਤੁ ਨ ਜਾਨੈ ॥

ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੇ ਸੁਖੁ ਨ ਪਾਏ ਦੁਖੇ ਦੁਖ ਕਮਾਇਆ ॥

ਅਥਵਾ

ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ ਪੁੰਨ ਪਾਪ ਬੀਚਾਰ ਦੇ ਤਤੈ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣੀ

ਤਤੈ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣੀ ਗੁਰ ਬਾਝੁ ਤਤੈ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣੀ

ਅਥਵਾ

ਵੇਦ ਗ੍ਰੰਥ ਗੁਰ ਹੱਟ ਹੈ ਜਿਤੁ ਨਗ ਭਵਜਨ ਪਾਰ ਉਤਾਰਾ ।

ਸਤਿਗੁਰ ਬਾਝੁ ਨ ਬੁਝੀ ਮੈ ਜਿਹ ਰਧੈ ਨ ਗੁਰ ਅਵਤਾਰਾ ।

ਵੇਦ, ਸਾਸਤ, ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਆਦਿ ਧਾਰਮਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਪੁੰਨ ਪਾਪ ਦੀ

ਵਿਚਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਤਮਕ ਗਿਆਨ

(Spiritual Light) ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਜਰੂਰ ਕਿਸੇ ਦੇਹ ਧਾਰੀ : ਗੁਰੂ ਕੋਲੋਂ

ਉਪਦੇਸ਼ ਅਥਵਾ ਗੁਰਮਤਿ ਲਇਆ ਜਾਏ ਕਿਉਂ ਜੋ

ਰਾਮ ਰਾਮ ਸਭੁ ਕੋ ਕਹੈ ਕਹਿਮੈ ਰਾਮ ਨ ਹੋਇ ।

ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਰਾਮ ਮਨਿ ਵਸੈ ਤਾ ਫਲੁ ਪਾਵੈ ਕੋਇ ।

ਇਸੇ ਵਾਸਤੇ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ :-

ਸਭਿ ਜਾਇ ਮਿਲਹੁ ਸਤਿਗੁਰ ਕਉ ਮੇਰੀ ਜਿੰਦੁੜੀਏ

ਜੋ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਵੈ ਰਾਮ ।

ਕਿਉਂ ਜੋ

ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਨ ਲਭਈ

(ਭਾਵੇਂ)

ਲਖ ਕੋਟੀ ਕਰਮ ਕਮਾਉ ।

ਸ੍ਰੀ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ

ਸਤਿਗੁਰ ਜੋਤ ਹੈ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ,

ਜਗਤ ਦਸਦਾ ਹੈ ।

ਤਾਂ ਹੀ ਭਰਮ ਨੱਸਦਾ ਹੈ ।

ਮਹਾਂ ਬਲੀ ਕੁੜ ਅਤੇ ਪਾਪ ਦੀ

ਧੁੰਧ ਨੂੰ ਮੋਟਲ ਨਈ,

"ਸਤਿਗੁਰ ਜੋਤ" ਜਰੂਰੀ ਹੈ ।

ਕਿਉਂ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰ ਮਨੁਖ ਨੂੰ

"ਚਿਕੜ" ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਦਾ ਹੈ ।

ਮਨੁਖ ਫੇਰ ਤਿਲਕਦਾ ਹੈ ਤੇ

ਮੜ੍ਹ ਉਸੇ ਚਿਕੜ ਵਿਚ ਜਾ ਡਿਗਦਾ ਹੈ ।

ਤਾਂ ਹੀ ਸਭ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਗੁਰੁ ਲੱਭੋ,

ਗੁਰੁ ਬਿਨਾ ਰਾਹ ਕੋਈ ਸੁਝਦਾ ਨਈ ।

ਲਿਖਣ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੁ ਬਿਨਾ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ

ਗੁਰੁ ਬਿਨੁ ਗਿਆਨੁ ਨ ਹੋਵਈ ਨਾ ਸੁਖੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ॥

ਪਰ ਇਹ ਖਿਆਲ ਰਖਣਾ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ

ਅੰਧੇ ਗੁਰੂ ਤੇ ਭਰਮੁ ਨ ਜਾਈ ॥

ਅਤੇ

ਗੁਰੂ ਸਦਾਏ ਅਗਿਆਨੀ ਅੰਧ

ਕਿਸੁ ਉਹੁ ਮਾਰਗਿ ਪਾਏ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਅਗਣਿਤ ਕਉਤਕ ਕਰਕੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ, ਰਾਜਿਆਂ ਅਤੇ

ਹਾਕਮਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਲਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਵਲ ਠਾਠਿਆ । ਹਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ

ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚੇ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਸੱਚੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣਨ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ।

ਵਡੇ ਵਡੇ ਪੰਡਿਤਾਂ, ਪਾਪਿਆਂ, ਪੀਰਾਂ ਫਕੀਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਖੰਡਾਂ ਭਰਮਾਂ ਅਤੇ ਵਹਿਮਾਂ

ਦੇ ਤਿਆਗਣ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ । ਬਿੰਧੀਆਂ, ਸਿੰਧੀਆਂ ਦੇ ਮਾਨਕ ਜੋਗੀਆਂ

ਅਤੇ ਸਿੰਧਾਂ ਦਾ ਮਾਨ ਤੋੜ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ **"ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਅਵਰਾ ਸਾਦ"**

ਦੱਸ ਕੇ ਮਾਨ ਮਾਇਆ ਦੇ ਤਿਆਗਣ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ । ਕਾਜੀਆਂ, ਮੁਲਾਂ ਅਤੇ

ਪੀਰਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਜੰਤ੍ਰਾਂ, ਮੰਤ੍ਰਾਂ ਅਤੇ ਤਵੀਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ,

ਸਿੱਧੇ ਰਾਹ ਪਾਇਆ । ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਨ
ਵਾਲੇ ਜੋਗੀਆਂ ਨੂੰ

ਸੋਕਿਓ ਮੰਦਾ ਆਖੀ ਮੈਜਿਤ ਜੰਮਹਿ ਰਾਜਾਨ

ਦਸ ਕੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਔਰਤ ਦੀ ਝੋੜੀ ਉਠੀ ਹੀ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਮਰਦ ਦੀ ।

ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ । ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ
ਕਿ ਇਨਸਾਨ ਸਭ ਇਕੋ ਜੇਹੇ ਹਨ ਜਿਹੜਾ ਸੁਭ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਵਡਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ

ਸੁਭ ਅਮਲਾਂ ਬਾਝੇ ਦੇਵੇਂ ਰੋਈ

ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ

ਗੁਰ ਕੀ ਮਤਿ ਤੂੰ ਲੇਹਿ ਇਮਾਨੇ ।

ਭਗਤਿ ਬਿਨਾ ਬਹੁ ਡੁਬੇ ਸਿਮਾਨੇ ॥

ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਾਧਕ ਸਿਮਾਨੇ ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਗੁਰੂ ਦੀ ਝੋੜ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਲਿਖਦੇ ਹਨ

ਨਾਨਕ ਗੁਰੂ ਨ ਚੇਤਨੀ, ਮਨਿ ਆਪਣੇ ਸੁਚੇਤ ।

ਛੁਟੇ ਤਿਨ ਬ੍ਰਾਹਮਾੜ ਜਿਉ ਸੁੰਢੇ ਅੰਦਰਿ ਖੇਤ ।

ਖੇਤੈ ਅੰਦਰਿ ਛੁਟਿਆ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸਉ ਨਾਹ

ਫੁਲੀਅਹਿ ਫੁਲੀਅਹਿ ਬਪੁੜੇ ਭੀ ਤਨ ਵਿਚਿ ਸੁਆਹ

ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚਤੁਰ
ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਗੁਰੂ ਪੀਰ ਦੀ ਸਾਹਬਰੀ ਦੀ ਝੋੜ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ
ਤਾਂ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਪੈਲੀ ਵਿਚ ਅੰਦਰੋਂ ਸੜੇ ਹੋਏ ਤਿਲ
ਪਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ । ਉਹ ਤਿਲ ਫੁਲਦੇ ਫੁਲਦੇ ਤਾਂ ਜਰੂਰ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ
ਤਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤਿਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਉਥੇ ਸਿਰਫ ਸੁਆਹ ਹੀ
ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਕਣਿਜਗ ਦੇ ਅਵਤਾਰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ
ਦੇਹਧਾਰੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲੋੜ ਨੂੰ ਮੱਥ ਰੱਖਕੇ "ਨਾਨਕ ਰਾਜ" ਚਲਾਇਆ।

ਨਾਨਕਿ ਰਾਜ ਚਲਾਇਆ

ਪਰ ਕਿਹੋਜਿਹਾ

ਸਚੁ ਕੋਟ ਸਤਾਲੀ ਨੀਵ ਦੈ

ਭਾਵ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸੱਚ ਦੀ ਪੱਕੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖ ਕੇ ਕਿਲ੍ਹਾ ਉਸਾਰਿਆ
ਅਤੇ ਇਕ ਸੱਚਾ ਰਾਜ ਚਲਾਇਆ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਉਸੇ ਸਰੀਰ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਰਾ ਕਣਿਜਗ
ਭੁਗਤਾ ਦਿੰਦੇ ਪਰ ਮਰਯਾਦਾ ਪਰਮੇਸਰਮ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ, ਦੁਨਿਆਵੀ ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ
ਮੱਥ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸਰੀਰ ਬਦਲ ਬਦਲ ਕੇ ਹੀ ਇਸ ਤਖਤ ਤੇ ਸੁਭਾਏਮਾਨ
ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ। ਇਸ ਤਖਤ ਤੇ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਜੋਤ ਵੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਵਾਲੀ ਹੁੰਦੀ
ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਗਤਿ ਮਰਯਾਦਾ ਵੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਵਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਜੋਤਿਓਹਾ ਜੁਗਤਿ ਸਾਇ ਸਹਿ ਕਾਇਆ ਫੇਰਿ ਪਲਟੀਅੈ

ਇਸ ਤਖਤ ਤੇ ਬਹਿਲ ਵਾਲੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਪਰਖ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਅਤੇ ਪਰਖ ਵਿੱਚੋਂ ਪੁਰਾ ਉਤਰਨ ਵਾਲਾ ਸਰੀਰ ਹੀ ਇਸ ਤਖਤ ਤੇ ਸੁਭਾਏਮਾਨ ਹੁੰਦਾ
ਹੈ। ਪਰਖ ਵੇਲੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਉਥੇ ਨਾ ਰਿਸਵਤ ਚਲਦੀ ਹੈ
ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਸਫਾਰਸ਼, ਕਿਸੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰੀ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ
ਭਾਵੇਂ ਪੁਤਰ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਜਵਾਈ ਹੋਵੇ।

ਪੁਤੀਂ ਕਉਲੁ ਨ ਪਾਇਓ ਕਰਿ ਪੀਰਹੁ ਕੰਨ ਮਰਟੀਅੈ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਅਪਣੀ ਜੋਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਵਿਚ 'ਰਖੇਲ' ਤੋਂ
ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ (ਭਾਈ ਲੰਗਲਾ ਜੀ) ਦੀਆਂ ਕਈ ਗੁਪਤ ਪਸ਼ਾਟ
ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈਆਂ ਸਨ। ਹਰ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਭਾਈ ਲੰਗਲਾ ਜੀ
ਪੂਰੇ ਉਤਰਦੇ ਰਹੇ।

ਮੁਨਾਸਬ ਸਮਾਵੇਸ਼ਾਰ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਦਿਨ ਭਰੇ ਦੀਵਾਨ
ਵਿਚ ਅਪਣੇ ਆਸਲ ਤੋਂ ਉਠ ਕੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਭਾਈ ਲੰਗਲੇ ਜੀ ਨੂੰ
ਅਪਣੇ ਆਸਲ ਤੇ ਬੈਠਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਈ ਬੁਢੇ ਜੀ ਨੇ
ਭਾਈ ਲੰਗਲਾ ਨੂੰ ਗੁਰਿਆਈ ਦਾ ਟਿੱਕਾ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਇਕ
ਥਾਨ ਵਿਚ ਪੰਜ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਇਕ ਨਚੇਲ ਰੱਖ ਕੇ ਭਾਈ ਲੰਗਲਾ ਜੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪ
ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਮਥਾ ਟੇਕਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ।
ਸ੍ਰੀ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਨਗਲੇ ਪਰਿਓਨ ਛਤ੍ਰਸਿਰਿ, ਅਸਮਾਨਿ ਕਿਆੜਾ ਛਿਕਿਓਨੁ,
ਜੋਤਿ ਸਮਾਣੀ ਜੋਤਿ ਮਾਹਿ, ਮਾਪ ਮਾਪੈ ਸੇਤੀ ਮਿਕਿਓਨੁ ।

ਭਾਵ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਬਾਬੇ ਨਗਲੇ ਜੀ ਦੇ ਸਿਰ ਉਤੇ ਗੁਰਿਆਈ ਦਾ
ਛਤਰ ਧਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਭਾ ਅਸਮਾਨ ਤਕ ਅਪੜਾ ਦਿੱਤੀ । ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ
ਜੀ ਦੀ ਜੋਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਜੋਤ ਵਿਚ ਸਮਾ ਗਈ । ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ
ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਜੇਹਾ ਹੀ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਬਚਨ ਕੀਤਾ :-

“ਪੁਰਖਾ । ਤੁਝ ਮੰਨੇਗਾ, ਸੇ ਮੁਝੇ ਮੰਨਗਾ.. ਤੂੰ ਮੈਂ, ਮੈਂ ਤੂੰ,
ਤੁਮ ਹਮ ਕਉ ਭਿੰਨ ਜਾਨੇਗਾ ਸੇ ਗੁਰ ਤੇ ਬਿਛਰਿਆ ਰਹੇਗਾ”

‘ਨਾਨਕਿ ਰਾਜੁ ਚਲਾਇਆ’

ਧਰਮਮਾਲ ਮਹਿ ਆਨ ਬਿਰਾਜੇ ॥ ਜੋ ਮਿਖਨ ਕੇ ਸਰ ਸੁਖ ਭਾਜੇ ॥੭੫॥ ਲਹਿਣ ਕੇ ਬੋਲਾਇ ਤਿਹ ਭਾਵਾ ॥ ਸਿਕਤੁ ਸਰਬ ਖੁਦਾਇ ਬਿਆਭਾ ॥
ਦੋਲੈ ਖੁਰ ਕੇ ਨਿਕਟ ਹਯਾਨਾ ॥ ਆਏ ਰਾਖ ਧਰਮ ਸਾਥ ਅਯਾਨਾ ॥੭੬॥ ਲਹਿਣ ਕੇ ਕਰਵਾ ਧੁਤ ਤੇਰਾ ॥ ਲਿਖ ਪੰਚ ਪੈਸੇ ਦੇਖ ਨਲਿਧੇਰਾ ॥
ਹੁਥ ਜੇਰ ਕੇ ਸੀਸ ਨਿਵਾਰੈ ॥ ਲਹਿਣਾ ਪਿਥਤ ਭਰਦੈ ਬਿਨਾਸੈ ॥ (ਨਾਨਕ ਪੁਰਾਣ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ੫੭)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ
ਗੁਰਿਆਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ

ਇਸੇ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ
 (ਗੁਰੂ) ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕੇ ਜਿਥੇ (ਗੁਰੂ) ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ
 ਨਿਮਾਣਿਆ ਦਾ ਮਾਨ, ਨਿਤਾਣਿਆ ਦਾ ਤਾਣ, ਨਿਥਾਵਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂਵ, ਨਿਰੰਦਿਆਂ ਦੀ ਓਟ,
 ਨਿਧਾਰਿਆਂ ਦੀ ਧਰ, ਨਿਮਾਸਰਿਆਂ ਦਾ ਆਸਰਾ, ਹੋਣ ਦਾ ਬਰਨ ਕੀਤਾ ਉਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਪਣਾ
 ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਬਣਾ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਚਲਾਏ ਹੋਏ ਰਸ ਦੇ ਤਖਤ ਤੇ
 ਬੈਠਾ ਦਿੱਤਾ । ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਕੇ ਤਈਂ ਸਭ ਬਿਧ ਝਾਇਕ ਹੋਰ । ਗਿਆਨੀ
 ਗੁਰ ਗਾਦੀ ਅਰਪਨ ਕਰੀ ਮੁਝਾਦਾ ਯੁਤ ਫੇਰ । ਗਿਆਨਸਿੰਘ

ਸੋ ਟਿਕ ਸੋ ਬੈਹਣ ਸੋਈ ਦੀਬਾਣੁ ।
 ਪਿਯੂਦਾਦੇ ਜੇਵਿਹ ਪੋਤ੍ਰ ਪਰਵਾਣੁ ।

ਇਸੇ ਮੁਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਚਲਾਏ ਹੋਏ ਤਖਤ ਉੱਤੇ
 ਗੁਰੂ ਬੈਠਦੇ ਆਏ

ਇਹ ਅਮਰਜੋਤ ਹੈ

ਸਦਾ ਚਲਦੀ ਹੈ, ਨਾਨਕ ਤੇ ਅੰਗਦ ਵਾਂਗ,
 ਜੋਤ ਬਦਲਦੀ ਹੈ ਜੋਤ ਬੁਝਦੀ ਨਈਂ।

ਕਿਸੇ ਦੇਵੀ ਜਾਂ ਦੇਵਤੇ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਭਾਵੇਂ ਹੀਰੇ ਮਣੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਜੜੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ, ਕੋਈ
 ਤੀਰਥ ਭਾਵੇਂ ਹਰਿਦਵਾਰ, ਜਗਨ ਨਾਥ ਪੁਰੀ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਕੋਈ ਨਦੀ ਭਾਵੇਂ ਗੰਗਾ
 ਜੈਸੀ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨ ਹੋਵੇ, ਕੋਈ ਮੜੀ ਕਬਰ ਭਾਵੇਂ ਕਿਤੇ ਵਡੇ ਮਹਾਪੁਰਖ ਦੀ ਵੀ
 ਕਿਉਂ ਨ ਹੋਵੇ, ਕੋਈ ਮੰਦਰ ਮਸਜਦ ਜਾਂ ਗੁਰਦਵਾਰਾ, ਕੋਈ ਗ੍ਰੰਥ ਕੋਈ ਵੇਦ ਜਾਂ ਕੋਈ
 ਸਾਮਤ੍ਰ ਗੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਥੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਨਹੀਂ

ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਕਹਰਮਤ ਝੂਠੇ, ਝੂਠਾ ਜੇ ਨ ਬਿਚਾਰੈ ।

ਵਿਚਾਰਿਓ

ਕਬੀਰ ਨਾਕਰੁ ਪਜਹਿ ਮੋਲਿ ਲੋ, ਮਨੁ ਹਠਿ ਤੀਰਥ ਜਾਹਿ ।
 ਦੇਖਾ ਦੇਖੀ ਸੁੰਗਿ ਧੂਰਿ ਭੂਲੇ ਭਟਕਾ ਖਾਹਿ ।

ਕਬੀਰ ਪਾਹਨੁ ਪਰਮੇਸਰੁ ਕੀਆ ਪੁਜੈ ਸਭੁ ਸੰਸਾਰੁ ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇ ਰਹੈ, ਬੂਝੇ ਕਾਨੀ ਧਾਰ ।

ਕਬੀਰ ਕਾਗਦ ਕੀ ਓਬਰੀ, ਮਸ ਕੇ ਕਰਮ ਕਪਾਟ ।

ਪਾਹਨ ਬੋਰੀ ਪਿਰਥਮੀ, ਪੰਡਤ ਪਾੜੀ ਬਾਟ ।

ਸ੍ਰੀ ਕਬੀਰ ਜੀ ਸਚਾਈ ਦਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੱਥਰ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਮੂਲ
ਠੈ ਕੇ ਪੁਜਾਣ ਨਾਲ ਜਾਂ ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਇਸਨਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪਰਾਪਤੀ
ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਇਕ ਦੁਨਿਆਵੀ ਚਾਲ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਜੇ ਕੋਈ ਹਠ ਕਰਕੇ ਇਹ
ਨਿਸਚਾ ਰਖੇ ਕਿ ਮੈਂ ਭਵਸਾਗਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗਾ ਤਾਂ ਇਹ ਇਕ ਭੁਲੇਖਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ
ਉਸਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹੋ ਜਹੇ ਕੰਮ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਡੋਬ ਦੇਣ
ਕਬੀਰ ਜੀ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੂਰਤੀ ਪੁਜਕਾਂ ਨੇ ਧਰਤੀ ਡੋਬ ਦਿਤੀ ਹੈ ਅਤੇ
ਵੇਦਾਂ ਸਾਸਤਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਾਰਮਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੇ ਆਸਰੇ ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਪਰਚਾਰਕ
ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਲੁਟ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਸੁਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਹੁੰਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਵੇਖਦਾ
ਹੈ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਦਿਲ ਵਿਚ ਗਾਮ ਉਠਦਾ ਹੈ। ਮਹਾਂਪੁਰਖ ਆਪ
ਕਿਰਤਾਰਥ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲੀ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਦੂਜਿਆਂ ਮਨੁੱਖਾਂ
ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਮਿਲੇ। ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਅਪਣੇ
ਸਿਖ ਅਰਜਨ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹੇ ਅਰਜਨ ਤੂੰਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮੈਸੀ
ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਜਿਹੜੀ ਮੈਨੂੰ ਪਾਪਤ ਨ ਹੋ ਸਕੇ ਭਾਵ ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਪਾਪਤ ਹੈ
ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਛਿਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿਉਂ ਜੋ
ਮੈਂ ਆਪ ਸੁਭ ਕਰਮ ਨ ਕਰਾਂ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਲੋਕ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਦੇਖਕੇ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਰਨੇ
ਛੱਡ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਸਭ ਭ੍ਰਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

“ਸਭ ਤੇ ਵਡਾ ਸਤਿਗੁਰ” ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਨਾ
ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਗੁਰੂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪ ਸੁਭ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ
ਜ਼ਰੂਰ ਕੋਈ ਦੇਹਧਾਰੀ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿੱਧਾ ਕਹਿ ਲਓ ਕਿ

ਗੁਰੂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੇਹਧਾਰੀ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਇਕੋ ਸਾਖੀ ਹੈ ਕਿ ਦਿਲੀ ਵਿਚ ਕਿਆਮ ਦੇਸ਼ ਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ
ਨੂੰ ਸੀਤਲਾ ਨਿਕਲ ਆਈ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇਹ ਜਿਸ ਆਦਿ ਛਿਲੀ ਵੇਖਕੇ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ
ਬੜੀ ਚਿੰਤਾ ਹੋਈ। ਸੰਗਤ ਦੀ ਗ਼ਾਮੰਦੀ ਨਾਲ ਭਾਈ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ
ਜੀ ਅਗੇ ਹਥ ਜੋੜ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹੇ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ
ਕਿ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਉਮਰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲ ਹੋਵੇ ਪਰ ਤੁਹਾਡੀ ਰਜ਼ਾ, ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ
ਸਚ ਖੰਡ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਪਿਛਲੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤਾਂ ਸਚ
ਖੰਡ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੂਜੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗੱਦੀ ਤੇ ਬੈਠਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ, ਹੁਣ
ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਕੀ ਹੁਕਮ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਪੁਰ ਤਿਆਗਨ ਤਨ ਸਮੇਂ, ਸਭ ਰਹੇ ਭੁਜਾ ਪੰਕਰਾਵਤੇ।
ਅਥ ਸੰਗਤੋਂ ਕੇਤਾਈ ਤੁਮ, ਲੜ ਕਉਨ ਕੇਤੁਮ ਨਾਵਤੇ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਨੇ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤਮਾ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ
 ਇਕ ਨਿਰਾਣਾ ਹੀ ਕੋਤਰ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਿਖ ਵੀ ਬਾਹਮਣਾਂ
 ਵਾਂਗ ਵੇਦ, ਸ਼ਾਸਤਰਾਂ ਅਤੇ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸੱਚੇ ਗੁਰੂ
 ਦੇ ਨਤ੍ਰ ਨਗਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਬਚਨ ਕੀਤਾ
 ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਸਭਿ ਕੇਰਾ। ਜੋ ਹਮਰੇ ਚਹਿ ਦਰਸਨ ਹੋਰਾ।
 ਸੋ ਸਰਧਾ ਕਰ ਹੋਰਨ ਕਰੈ। ਪਾਪਨ ਗਨ ਕੋ ਤਤਫਿਨ ਹਰੈ।
 ਹਮ ਸੋ ਬਾਤ ਕਰਨ ਜੋ ਚਾਹੀ। ਪੜ੍ਹਹਿ ਮੁਨਹਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਉਮਾਹੀ
 (ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪਸੂਕ ਗ੍ਰੰਥ)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਬਚਨ ਸੁਣ ਕੇ ਸੰਗਤ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਭਾਈ
 ਗੁਰਬਖਸ਼ ਜੀ ਨੇ ਦੋਬਾਰਾ ਆਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ "ਹੇ ਗੁਰੂ ਜੀ

ਬਿਨ ਗੁਰੂ, ਸੰਗਤ ਹਵੈ ਬਿਰ ਕੋਇ ਨ।

ਜਥਾ ਨਿਪਤ ਬਿਨ ਸੈਨਾ ਕੋਇ ਨ।

ਜੋ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ 'ਆਪ ਨੇ ਭਨਯੋ। ਸੋ ਸਗਰੇ ਸਿਖਨ ਹੀ ਸੁਨਯੋ।
 ਨਿਖ ਲੈ 'ਹੈ ਅਥ ਸੋਢੀ ਸਾਰੇ। ਬੈਠੇ ਆਨੀ ਗੁਰੂ ਹੋਇ ਭਾਰੇ।

ਯਾ ਤੇ ਸੰਗਤ ਕਿਸ ਨਤ੍ਰ ਨਾਵਹੁ

ਗੁਰਤਾ ਉਚਿਤ ਜਹਿ ਨਖ ਪਾਵਹੁ

ਭਾਵ ਭਾਈ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਜੀ ਨੇ ਆਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਕੇ ਹੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜੇ ਤੋਂ
 ਬਿਨਾ ਸੈਨਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਸੰਗਤ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿ
 ਸਕਦੀ। "ਖੇਤੀ ਖਸਮੈ ਸੇਤੀ" ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੋਰ ਜੇ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ
 ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਮੰਨਣ ਵਾਸਤੇ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਸਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸੁਣ ਲਿਆ ਹੈ
 ਪਰ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸੋਢੀ ਸ੍ਰੀ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਉਤਾਰਾ ਕਰਕੇ
 ਅਪਣੇ ਅਪਣੇ ਕੋਲ ਰਖ ਲੈਣਗੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਅਨੁਗਠਿਤ ਹੋ ਜਾਣਗੇ
 ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਕਿਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਮੰਨਾਂਗੇ? ਸੋ ਆਪ ਜੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਪੂਰਬ
 ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਮਰਜ਼ਾਦ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਯੋਗਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾ
 ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਬਣਾਓ

ਸੰਗਤ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਸੁਣ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਪੰਜ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਇਕ
 ਨਾਰੀਅਲ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ। ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਸੋਢੇ ਦੇ ਬਾਝ
 ਵਿਚ ਇਕ ਨਾਰੀਅਲ ਅਤੇ ਪੰਜ ਪੈਸੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਗੁਰੂ
 ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਪਣੀਘੁ ਤੋਂ ਉਤਰ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਆਸਣ ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ

ਬਾਬਾ ਬਸਹਿ ਜਿ ਗ੍ਰਾਮ ਬਕਾਲੇ ਬਾਨਿ ਗੁਰ ਸੰਗਤ ਸਕਲ ਸਮਾਲੇ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਕਿਸ਼ਨ ਜੀ

ਦਿਲੀਠਿਵਾਸ ਸਮੇਂ ਅੰਤਮ ਵੇਲੇ ਗੁਰ ਗੱਦੀ ਦੀ ਸਮਗ੍ਰੀ ਪੰਜ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਇਕ ਨਲਯੇਰ
ਥਾਨ ਵਿਚ ਰਖਕੇ ਬਾਬਾ ਬਸਹਿ ਜਿ ਗ੍ਰਾਮ ਬਕਾਲੇ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਨਾਲ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਪੁਰਦ
ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ

ਜਿਸ ਵਕਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਕਿਸ਼ਨ ਜੀ ਨੇ ਬਾਬਾ ਬਸਹਿ ਜਿ ਗ੍ਰਾਮ ਬਕਾਲੇ ਵਾਲੇ ਸਬਦ ਉਚਾਰੇ, ਉਸੇ
ਵਕਤ ਤਤ ਛਿਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਵਾਲੀ ਜੋਤ ਬਕਾਲੇ ਨਗਰ ਵਿਚ ਸਮਾਪੀ ਇਸਥਿਤ
ਸ੍ਰੀ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਗਈ। ਰਜਾ ਦੇ ਮਾਲਕ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ
ਨੇ ਇਸ ਭੇਦ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਹੀ ਰਖਿਆ ਪਰ **ਚੜ੍ਹਿਆ ਚੰਨ** ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਚਿਰ ਛਪਿਆ
ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕਰਨੇ ਵਾਸਤੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਵਲੋਂ ਹੀ
ਮੁਖਣ ਸਾਹ ਨੁਬਾਣੇ ਦੇ ਸਮੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਸਮੰਦ ਵਿਚ ਆਟਕ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕੌਤਕ
ਹੋਇਆ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਤਖਤ ਤੇ ਸਭਾਇਮਾਨ ਹਾਜ਼ਰ ਗੁਰੂ ਦੀ ਮੁਖਣ
ਮੁਖਣ ਤੇ ਜਦੋਂ ਜਹਾਜ਼ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਕਿਨਾਰੇ ਲਗ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੁਖਣ ਸਾਹ
ਪੁਛਦਾ ਪੁਛਦਾ ਬਕਾਲੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਇਥੇ ੨੨ (Twenty two) ਮੰਜੀਆਂ ਦਾ

ਜਾਨ ਵਿਛਿਆ ਹੋਇਆ ਵੇਖਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਇਆ । ਇਥੇ
ਸਾਰੇ ਆਪੁ ਬਣੇ ਜਾਅਲੀ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਗੁਪਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲੈ ਕੇ ਸਭ ਦੇ ਪੋਲ ਖੋਲ
ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਰਾਹੀਂ ਅਪਣੀ ਭਾਵਨਾ ਪੂਰੀ ਹੋਈ ਵੇਖਕੇ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਬਾਰੇ ਪਲੂਫੇਰ ਕੇ ਦੁਹਾਈ ਦਿੱਤੀ **ਗੁਰੂ ਨਾਧੋ ਰੇ,**
ਗੁਰੂ ਨਾਧੋ ਰੇ

ਠੋਕੀ ਕਮਲੇ, ਜਿਸ ਵਿਆਕਤੀ ਨੂੰ ਤੇਗ ਕਮਲਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ।
ਸਿਮਰਨ ਭਗਤੀ ਤਿਆਗ ਵੈਰਾਗ ਵਿਚ ਨੀਨ ਸਦਾ ਜੋ ਰਹਿੰਦੇ ।
ਛੱਥੀ ਵਰੇ ਤਪਸਯਾ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੈਠ ਬਕਾਏ ।
ਨਾਲ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ, ਬੈਠ ਗੁਰੂ ਗੱਦੀ ਬਹਿੰਦੇ ।
(ਸੰਤ ਸੰਗਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਦੂਰ ਦੂਰ ਤਕ ਗੁਰਮਤ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਕੀਤਾ । ਮੌਰੰਗ ਜੇਬ
ਦੇ ਬੜੇ ਨਾਲਰ ਅਤੇ ਡਰਾਵੇ ਦੇਣ ਤੇ ਵੀ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਨ ਕੋਈ ਕਰਾਮਾਤ ਵਿਖਾਈ ਅਤੇ
ਨ ਹੀ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਛੱਡਿਆ ਅੰਤ ਆਪ ਰਜਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ

ਠੀਕਰਿ ਫੋਰਿ ਦਿਨੀਸਿ ਸਿਰਿ ਪ੍ਰਭ ਪ੍ਰਭ ਕੀਯਾ ਪਯਾਨ ।

ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸੀ ਕਿਆ ਕਰੀ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਆਨ ।

ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਕੇ ਚਲਤ, ਭਯੋ ਜਗਤ ਕੋ ਸੋਕ ।

ਹੈ ਹੈ ਹੈ ਸਭ ਜਗਤ ਭਯੋ ਜੈ ਜੈ ਜੈ ਸੁਰ ਫੋਕ ।

ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਅਪਣਾ ਉੱਤਾਧਿਕਾਰੀ ਅਪਣੇ ਜਾਹਿਬਜਾਦੇ

ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਦਾਸ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ) ਨੂੰ ਨੀਯਤ ਕੀਤਾ
(ਗਾਇ)

ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਗੱਦੀ ਨਸੀਨ ਹੋਇਆ ਹੀ ਵਿਚਾਰਿਆ
ਕਿ ਹੁਣ ਜਲਮ ਦੀ ਅਤਿ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਤੋ ਕੇ ਭੂਤ ਬਾਤੋ ਸੇ ਨਹੀਂ ਮਾਲਤੇ

ਅਥਵਾ

ਚੂੰ ਕਾਰ ਅਜ ਹਮਾਂ ਹੀਲਤੇ ਦਰ ਗੁਜਸਤ ।

ਹਨਾਲ ਅਸਤ ਬਰਦਨ ਬਸਮਸੀਰ ਦਸਤ ।

ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨ ਗੱਦੀ ਨਸੀਨ ਹੋਇਆ ਜੰਗੀ ਤਿਆਗੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀਆਂ । ਥੋੜੇ
ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਇਕ ਤਕੜੀ ਫੌਜ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਈ । ਫੌਜ ਵਾਸਤੇ ਕਿਲਾ ਵੀ ਬਣ ਗਿਆ
ਇਕ ਬਹੁਤ ਵਡਾ ਨਗਾਰਾ ਵੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ । ਇਸ ਨਗਾਰੇ ਦਾ ਨਾਮ ਚਲਜੀਤ
ਨਗਾਰਾ ਰਖਿਆ ਗਿਆ । ਜਦੋਂ ਇਹ ਨਗਾਰਾ ਵਸਦਾ ਸੀ ਇਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੂਰ
ਦੂਰ ਤਕ ਬਦਲ ਵਾਝੂ ਗਰਜਦੀ ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦੀ ਸੀ । ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀਆਂ
ਜੰਗੀ ਤਿਆਗੀਆਂ ਦੀ ਖਬਰ ਦੂਰ ਦੂਰ ਫੈਲ ਗਈ । ਕਈ ਵਾਰ ਪਹਾੜੀ

ਰਾਜਿਆਂ ਅਤੇ ਸਾਹੀ ਸੈਨਾ ਨਾਲ ਲੜਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਰ ਵਰ

ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਅਤੇ ਸਾਹੀ ਸੈਨਾ ਦੀ ਹਾਰ ਹੀ ਹੋਈ। ਕਈ ਲੜਾਈਆਂ ਲੜਨ ਬਾਦ
ਆਪ ਦਖਲ ਦੇਸ਼ ਵਲ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਨਾਦੇੜ ਜਾ ਫੇਰਾ ਲਾਇਆ। ਤੁਰਕਾਂ ਦੀਆਂ
ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਘੱਟ ਪਾਉਣ ਖਾਤਰ ਆਪ ਜੀ ਇਕ ਰਾਜ ਨੀਤਕ ਰਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਤ ਦੇ
ਅਨੇਰੇ ਵਿਚ ਚਿਖਾ ਵਾਲਾ ਕੋਤਕ ਖੇਡਕੇ ਸਿਖਾਂ ਤੋਂ ਅੱਖ ਬਚਾ ਕੇ ਗੁਪਤ ਵਿਚਰਨ ਵਾਸਤੇ ਨਾਦੇੜ
ਤੋਂ ਨਿਕਲ ਗਏ। ਬੜੇ ਸਾਲ

ਬਾਬਾ ਅਜਾਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਮ ਹੇਠ ਗੁਪਤ
ਵਿਚਰਦੇ ਰਹੇ। ਮੁਨਾਸਬ ਸਮਾਂ ਵੀਚਾਰ ਕੇ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ
ਹੋਂ ਨਦੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਸਮਾਧੀ ਇਸਥਿਤ ਇਕ ਪੁਰਨ ਗੁਰਸਿਖ ਬਾਬੇ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਨੂੰ ਦਰਸਨ ਦਿੱਤੇ। ਬਾਬੇ ਜੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੰਕੇ ਨਵਿਰਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਆਪ ਜੀ ਨੇ
ਬਾਬੇ ਜੀ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਹੀ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੋਕੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਆਖਦੇ ਹਨ
ਅਤੇ ਮੈਂ ਹੀ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨੇ ਚਿਖਾ ਵਾਲਾ ਸਾਂਗ ਵਰਤਾਇਆ ਸੀ। ਇਸਤਰਾਂ ਦੇ ਬਚਨ
ਕਰਨ ਉਪ੍ਰੰਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬਾਬੇ ਜੀ ਨੂੰ ਭਜਨ (ਗੁਰਮੰਤ੍ਰ) ਦੀ
ਦਾਤ ਬਖਸ਼ੀ। ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਚਿਖੇ ਹੀ ਬਾਬੇ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਗੇ ਪੰਜ ਪੈਸੇ
ਅਤੇ ਇਕ ਨਗੀਅਲ ਰੱਖ ਕੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਕੇ ਬਾਬੇ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ
ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਤਖਤ ਦਾ ਗਿਆਰਵਾਂ ਜਾਨਸੀਨ ਅਥਵਾ ਅਪਣਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ
ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਗੱਦੀ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ
ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰੀ ਅਮਾਨਤ ਹੈ ਮੈਂ ਆਪੇ ਹੀ ਆ ਕੇ ਆਪ ਜੀ
ਕੋਲੋਂ ਇਹ ਅਮਾਨਤ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਵਾਂਗਾ। ਉਦੋਂ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਹੋਵੇਗਾ

ਮੈਂ ਪੈ ਗੁਰ ਦਸਮ ਦਰਸ ਦੇ ਜੋ ਕਹਯੋ ਤਾਂਹਿ

ਮੇਰੇ ਅਵਤਾਰ ਅੰਸ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਹੈ ਭਰੇ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਅਜਿਤੇ ਰੰਧਾਵੇ ਨਾਲ ਹੋਇ ਭਵਿਸ਼ ਬਚਨ

“ਗੁਪਤ ਗਿਆਰਵਾਂ ਖੇਲਸੀ ਕੋਇਕ ਪਾਵੈ ਪਾਰ”

ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਹੁਤ ਗੁਪਤ ਹੀ ਰਹੇ ਸਨ। ਗੁਪਤ ਰਹਿਣ ਦਾ
ਭਾਵ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਗੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ

ਗੋਇ ਰਾਖੀ ਘਟ ਦੀਪ ਜਿਨ ਨਿਜ ਅਜਮਤ

ਜਿਸਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਘੜੇ ਵਿਚ ਜਗਦ ਦੀਵਾ ਰਖਿਆ ਹੋਇਆ ਦੂਰੋਂ ਵਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ
ਪਰ ਜਦੋਂ ਨੇੜੇ ਹੋ ਕੇ ਵੇਖੀਏ ਤਾਂ ਦਿਸ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਤ ਪਰਗਟ ਨਹੀਂ ਸਨ ਹੋਏ ਪਰ ਹੋਨ ਉਹ ਗੁਰੂ ਹੀ ਸਨ, ਉਹ ਤਾਂ

ਨਾਮ ਸਿੰਘ ਬਾਲਕ, ਪੈ ਪਾਲਕ ਪ੍ਰੀਤ ਚਰੇ ਕੇ

ਅੰਬਰੇ ਕੇ ਮਾਲਕ ਅਡੰਬਰੇ ਕੇ ਤਜਾਗੀ ਹੈ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਭਵਿੱਸ ਵਾਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਅੰਸਿਕ ਅਵਤਾਰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ
 ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਜਿਲੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੇ ਟਿਕਪਿੰਡ ਰਾਈਆਂ (ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦਾ
 ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਅਨੇਕ ਕੋਤਕ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਿੰਡ)
 ਜਦੋਂ ਜਵਾਨ ਹੋਏ ਤਾਂ ਖਾਲਸਾ ਫੌਜ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਹੋ ਗਏ। ਫੌਜ ਵਿਚ ਗੰਗੀਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ
 ਆਪ ਆਪਣੀ ਨਿਤ ਨੇਮ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਕਰਨੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋ ਕੇ ਆਪ ਜੀ
 ਵਾਲੀ ਪਲਟਨ ਦੇ ਦੂਜੇ ਫੌਜੀ ਵੀ ਭਜਨ ਬਾਲੀ ਕਰਨ ਲਗ ਪਏ ਸਨ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ
 ਇਸ ਪਲਟਨ ਦਾ ਨਾਮ ਹੀ ਭਗਤ ਵਾਲੀ ਫੌਜ ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਮਤ ੧੮੮੮ ਵਿਚ
 ਆਪ ਜੀ ਵਾਲੀ ਪਲਟਨ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ ਵਾਸਤੇ ਪਿਸ਼ਾਵਰ ਜਾਂਦਿਆਂ ਰਾਹ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰੇ
 ਠਹਿਰੀ ਸੀ। ਗ਼ਰੇਬ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਬੜੀ
 ਪ੍ਰਸਿਧੀ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪ੍ਰਸਿਧੀ ਸੁਣ ਕੇ ਆਪ ਆਪਣੇ ਕਈ ਫੌਜੀ ਸਾਥੀਆਂ
 ਸਮੇਤ ਦਰਸਨ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਗਏ। ਜਦੋਂ ਸਤ ਸੰਗ ਵਾਲੀ ਜਗਹ ਤੇ ਪੁੱਜੇ ਤਾਂ ਉਥੇ
 ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਥਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਮਰਯਾਦਾ ਪਰਸੋਤਮ ਸ੍ਰੀ
 ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ
 ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬਚਨ ਕੀਤਾ :-

“ਆਓ ਠਾਕੁਰ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ, ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਬੜੇ ਚਿਰ ਤੋਂ
 ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ”

ਇੰਨਾ ਬਚਨ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਉਠ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ
 ਨੂੰ ਜੱਫੀ ਪਾ ਕੇ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਬੜੇ ਆਦਰ ਸਹਿਤ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਹੀ ਗਾਂਦੀ ਤੇ ਬੈਠ ਲਏ।
 ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰਖ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ
 ਜੀ ਨੂੰ ਕੰਨ ਵਿਚ ਭਜਨ (ਗੁਰਮੰਤ੍ਰ) ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਨਾਲ ਆਏ ਦਸਿਆਂ
 ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਭਜਨ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਦਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ
 ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਅੰਸਿਕ ਅਵਤਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਚਿਹੀ ਠਾਕੁਰ ਹਨ
 ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੈਨੂੰ ਹੁਕਮ ਕਰ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪੇ
 ਹੀ ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਆਪਣੀ ਅਮਾਨਤ ਲੈ ਜਾਵੇਂਗਾ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ :-

ਦੁਆ ਦਸ ਪੁਰਖ ਹੈ ਆਦਿ ਸੇ ਸਭਨ ਕੇ ਸਿਰ ਮੋਰ ।

ਸੁਕਤਿ ਅਨੰਤੀ ਆਇ ਹੈ ਆਦਿ ਟਿਹੈ ਨਹੀਂ ਮੋਰ ।

ਇੰਨਾ ਕਹਿ ਕੇ ਪੰਜ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਇਕ ਨਾਰੀਅਲ ਰਖ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ
 ਪਹਿਲਾਂ ਆਪ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਨ
 ਦਾ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ
ਮੁਰਤੀ ਚੁਕੀ ਸਿਖੀ ਫਿਰ ਹਰੀ ਭਰੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਸਧਾਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੀਤਾ
ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਬਾਨ ਵਿਵਾਹ, ਕੁੜੀਆਂ ਮਾਹਨੀਆਂ, ਕੁੜੀਆਂ ਵੇਚਣੀਆਂ ਅਤੇ ਵਟਾ ਦੇ
ਬਿਸਤਰੇ ਕਰਨੇ ਬੰਦ ਕੀਤੇ, ਵਿਧਵਾ ਵਿਵਾਹ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ
ਨੂੰ ਵੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣ ਅਤੇ ਕਛਹਿਰੇ ਪਾਰਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ। ਵਿਵਾਹ ਸਮੇਂ
ਖਰਚੀ ਨੀਆਂ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੀ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਤੋਂ ਬਚਨ ਲਈ ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ ਦੀ ਸਾਦਾ
ਰਸਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਦੇਵੀ, ਦੇਵਤੇ ਭੂਤ ਪਰੇਤਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਇਕ
ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਸਿਮਰਨ ਵਲ ਨਾਇਆ। ਮਾਸ ਖਾਣਾ ਅਤੇ ਸਰਾਬ ਪੀਣੀ ਬੰਦ ਕੀਤੀ
ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਦਰਸਨ ਅੰਸਾਚਮਤਕਾਰੀ ਸੀ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਆਪ ਜੀ ਦਾ
ਦਰਸਨ ਕਰਦਾ ਅਥਵਾ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੁਣਦਾ ਉਹ ਹੀ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਸਿਖ ਸੱਜਣ ਦਾ
ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ :-

ਹੁੱਕੇ ਛੁਡਵਾਏ, ਰੁਖਵਾਏ ਕੇਸ ਮੋਨਯੋ ਕੇ,
ਸੁਧਾ ਛਕਿ, ਥਾਏ ਸਿੱਖ, ਭਾਗ ਜਿਨੈ ਜਾਗਿਓ । ਸੁਧਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ
ਫੈਲਯੋ ਜਸ ਭਾਰੀ, ਸਿੱਖ ਥੀਏ ਤਾਹਿ ਕੇ ਅਪਾਰੀ,
ਸਿੰਘ ਪੰਥ ਬਿਰਦਾਇਓ, ਨਾਮ ਰਸ ਪਾਗਿਓ । ਬਿਰਦਾਇਓ
ਫੀਮ, ਭੰਗ, ਪੇਸਤ, ਸਰਾਬ, ਮਾਸ, ਚੋਰੀ, ਯਾਰੀ, = ਵੀਧਿਆ
ਠੱਗੀ ਤਜਿ ਥੀਏ ਸੰਤ, ਸਤਿਗੁਰੁ ਆ ਗਿਓ ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਜਿਥੇ ਨਾਮ ਬਾਲੀ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਸਧਾਰ
ਕੀਤਾ ਉਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗ਼ੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਨਜ਼ਾਤ ਪਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਪਰਚਾਰ ਕੀਤਾ
ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸਤੇ ੨੨ (Twenty two) ਸੂਬੇ ਥਾਪ ਕੇ ਇਕ ਸਾਂਵੀ ਹਕੂਮਤ (PARALLEL
GOVERNMENT) ਚਲਾਈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਲਾਇਤ ਜਾਂਦਾ ਵੇਖ ਕੇ, ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ
ਦੀ ਚਾਲਾਕੀ ਤਾਂਪ ਕੇ ਬਿਦੇਸੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੁਦੇਸੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਰਤਣ
ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਸਲੀ ਸਰਕਾਰੇ ਗੱਦੀ ਮਾਤਾਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਨ ਸਹਾਰਦਿਆਂ
ਹੋਇਆਂ, ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਸਿਖਾਂ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਫਿਟਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆਂ ਖੁਸ਼ੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮੌਤ
ਹਾਲੀ ਨੂੰ ਗਲਵਕਤੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਆਪ ਜੀ

ਸਕਲ ਭਵਾ ਦੀਪ ਮੈਂ ਜਾਗੀ । ਹੋਇ ਕਿਪਾਨ ਪੂਰ ਦਰਸਦਿ ਖਾਹੀ

ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਚਲੇ ਗਏ। ਜਾਣ ਲੀਕਿਆਂ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਕੁਝ
ਇਹੋ ਜਹੇ ਬਚਨ ਕਹੇ ਸਨ :-

ਮੈਂ ਇਸੇ ਦੇਹ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰ ਵਾਪਸ ਆਵਾਂਗਾ । ਜਿਤਨਾ ਹਿਰ ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੇ
ਪਰਮਾਤਮਾ ਵਰਤਦਾ ਮੈਂ ਕਿਤਲੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ । ਸੁਰਜ ਭਾਵੇਂ ਲਹਿੰਦੇ ਵਲੋਂ ਚੜ੍ਹਨ ਲਗ
ਪਵੇ, ਪਰ ਇਹ ਕਦੇ ਹੋ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਨ ਆਵਾਂ । ਅੰਗਰੇਜ਼ ਪੈਨੂੰ
ਮਰ ਗਿਆ ਅਖਲਗੋ ਪਰ ਤੁਸਾਂ ਟਿਤ ਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨ, ਧਿੰਤਿਆਇ

ਅੰਤਰਿਮੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਜਾਲਦੇ ਸਨ ਕਿ ਅਸਾਂ ਗੁਪਤ ਖੇਡ ਬਹੁਤ ਦੇਰ
ਤਕ ਖੇਡਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਹਧਾਰੀ ਗੁਰ ਦੀ ਝੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਲ
ਸਮੇਂ ਪੰਥ ਦੀ ਜਿਮੇਵਾਰੀ ਅਪਣੇ ਛੋਟੇ ਵੀਰ ਭਾਈ ਬੁਧਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ
ਜਿਸਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ

ਧੋਲੇ ਤੁਮ ਪੀਛੇ ਸਭ ਕਾਰਾ ਈਹਾਂ ਰਾਖੋ ਭਲੀ ਪਕਾਰਾ ।
ਕਰੀਓ ਭਜਨ ਕਰਾਵੇ ਮੋਰਨ ਬਿਨਾ ਨਾਮ ਕਾਰੁ ਕੇਉ ਠੋਰਨ ।
ਸਾਰ ਸੰਮਾਲ ਰਖੋ ਸਭ ਸੰਗਤ ।

ਇਤ ਦਰ ਦੀ ਹੋਵੇ ਨਖ ਪੰਗਤ ।

ਭਾਵੇਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਭੈਲੀ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਜਲ ਨਗਿਆਂ ਹੀ ਪੰਥ
ਦੀ ਜਿਮੇਵਾਰੀ ਭਾਈ ਬੁਧਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਕ ਵਾਰ ਹੋਰ
ਚੰਗੂਨ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਸੰਤ ਦਰਬਾਰਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜੇ ਹੋਏ ਹੁਕਮ ਨਾਮੇ ਵਿਚ
ਵੀ ਲਿਖ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਕਿ

ਅਜ ਤੋਂ ਭਾਈ ਬੁਧਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਨਾਉਂ

ਹਰੀਸਿੰਘ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਸਿਖੀ ਨੂੰ ਹਰੀ ਰਖਣਗੇ ।
ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰ ਕਰਤਾ ਮੰਨਣਾ। ਮੇਰੇ ਧੱਕੇ ਨੂੰ ਇਹ
ਬਖਸ਼ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧੱਕੇ ਨੂੰ ਮੈਂ ਨਹੀਂ

ਬਖਸ਼ਾਂਗਾ

ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਪਿਰਕਾਰਿਆ ਬਖਸ਼ਣ ਕਿਰਪਾਧਾਰ ।

ਉਹ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਿਰਕਾਰ ਦੇਣ ਕੋਈ ਨ ਬਖਸ਼ਣਗਾ ।

ਦੁਨਿਆਵੀ ਰਸਮ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਈ ਜੀ ਅਥਵਾ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ "ਸੰਤ ਇੰਦਰਸਿੰਘ ਜੀ ਚੱਕਰਤੀ"
ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਵਿਛੋੜਾ ਭਾਵੇਂ ਅਸਹਿ ਸੀ ਪਰ ਹੁਕਮ ਅਰੇ ਸਿਰ ਤੁਕਾਂਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ
ਹਰੀਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਿਖੀ ਰੂਪ ਫਲਵਾੜੀ ਨੂੰ ਹਰੀ ਰਖਿਆ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਜਾਇਜ਼
ਅਤੇ ਕਮੀਨੇ ਸਲੂਕ ਦਾ ਸਾਂਝੀ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ। ਆਪਣੇ ਲਾਡਲੇ ਸਿਖਾਂ ਉਤੇ

ਕਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਵਹਿਸਿਆਨਾ ਜਲਮ ਹੀਦਮਾਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ
ਸਬਰ ਅਤੇ ਸਿਦਕ ਨਾਲ ਸਾਮ੍ਹਣਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਤਿ ਸੰਕਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਲੰਗਰ
ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ

ਸੰਮਤ ਬਿਕਰਮੀ ੧੯੪੬ (ਸੰਨ 1890) ਚੇਤ ਵਧੀ ਤੀਜ ਮੈਤਵਾਰ ਦਾ ਉਹ
ਸੁਭਾਗਾ ਦਿਹਾੜਾ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਭਵਿਸ਼ ਬਚਨ

“ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਵਡੇ ਪਰਤਾਪ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ”

ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਮਾਤਾ ਜੀਵਨ ਕੌਰ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿਵਿਖੇ
ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਭਾਵ ਹੋਇਆ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਵਨ ਪਿਛੋਂ ਟਿਹ ਪਹਿਲ ਮੌਕਾ ਸੀ ਕਿ
ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਦੇ ਪਰਗਟ ਹੋਣ ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਣਕੇ ਹਰ ਵਕਤ ਗਮਗੀਨ ਰਹਿਣ
ਵਾਲੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਹੀ ਬਚਨ ਕੀਤਾ

“ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬੜੇ ਪਰਤਾਪ ਵਾਲਾ ਆਇਆ ਏ।

ਘਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਆਇਆ ਏ, ਬੜੇ ਪਰਤਾਪ
ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਇਸ ਦੀ ਛਤ ਛਾਇਆ ^{ਹੋਣ} ਸੰਗਤ
ਨੂੰ ਬੜੇ ਸੁਖ ਹੋਣਗੇ।”

ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਏ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ,
ਜੀਵਨ ਕੌਰ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨਿਗਲ ਹੋਈ।

ਪੰਡਤ ਆਏ ਵੱਡੇ, ਜਨਮ ਪੱਤਰੀ ਨੇ,
ਕਹਿਣ “ਮਾਤਾ ਜੀ” ਗਲ ਕਮਾਲ ਹੋਈ।

ਜਨਮ-ਸਮਾਂ, ਨਛੱਤਰ ਗਹਿ ਦਸਦੇ ਨੇ,
ਰੱਬੀ ਜੋਤ ਘਰ ਤਸਾਂ ਦਿਖਾਨ ਹੋਈ।

ਦੁਨੀਆਂ ਮੰਨੇਗੀ ਨਿਵਲਗੇ ਛੱਤ ਧਾਰੀ,
ਸੰਗਤ ਅੱਜ ਸਾਰੀ ਮਾਲਾ ਮਾਲ ਹੋਈ।

ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ ਏ, ਰਾਮ ਤੇ ਸਾਮ ਧਾਨੇ
“ਵਡ ਪਰਤਾਪੀ” ਕਹਿ ਨਾਮ ਬੁਲਾ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਧੰਨ ਧੰਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ,
ਤੇਰੇ ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਸੀਸ ਝੁਕ ਰਹੇ ਹਾਂ।

(ਸੰਤ ਭੋਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੰਵਲ)

ਸੰਤ ਸਾਹਿਬਸਿੰਘ ਜੀ ਪ੍ਰੀਤ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ

ਅਟੱਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦੀ ਅਮਰ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚਲਿਖਦੇ ਹਨ

ਚੇਤਰ ਸੁਦੀ ਤਿੰਨ, ਬਿਕਰਮੀ ਉਂਨੀ ਸੌ ਸੰਤਾਲੀ ਸੀ ।

ਪ੍ਰਗਟਿਆ ਜੀਵਨਮਾਂ ਦੀ ਕੁਖੋਂ, ਦੀਨਦੁਨੀ ਦਾ ਵਾਲੀ ਸੀ ।

ਫ਼ਾਕਾ ਮਸਤੀ ਰੰਗ ਲੈ ਆਈ, ਦਿਨ ਵਡਭਾਗਾਂ ਵਾਲਾ ਸੀ ।

ਵਾਂਗ ਚੰਦਰਮਾ ਦਿੱਸੇ ਸੁਹਣੇ, ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਇਕ ਬਾਲਾ ਸੀ ।

ਮਿੱਠੀ ਏਸ ਸੁਣੌਤ ਨੂੰ ਸੁਣਕੇ, ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਈ ।

ਕਰ ਦਰਸਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਵਾਲੇ ਦਾ, ਦਿੱਤੀ ਸਭ ਨੇ ਆਣ ਵਧਾਈ ।

ਸੁਣ ਲੈ ਸਾਰੇ ਮਾਈ ਭਾਈ, ਅਟੱਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦੀ ਅਮਰ ਕਹਾਣੀ ।

ਮਹਿਮਾ ਉਸਦੀ ਅਪਰ ਅਪਾਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਝਾਤ ਦਿਖਾਈ ।

ਭੈਣੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਏ, ਗੁਰੂ ਹਰੀਸਿੰਘ ਲਈ ਵਧਾਈ ।

ਜੀਵਨ ਮਾਤ ਨੇ ਜੀਵਨ ਦਿੱਤਾ, ਜਗ ਵਿਚ ਹੋਈ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਈ ।

ਹਮਕ ਪਏ ਨੇ ਚੰਨ ਤੇ ਤਾਰੇ, ਦੇਵਤਿਆਂ ਮਿਲ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਈ ।

ਮੋਰਾਂ ਨੇ ਰਲ ਪੈਲਾਂ ਪਾਈਆਂ, ਇੰਦਰ ਨੇ ਸੀ ਛਹਿਬਰ ਲਾਈ ।

ਪੂਰਾ ਹੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ਵਾਲਾ ਸਭ ਜੀ ਨੇ ਮਸਤਕ ਦੇਖ ਲੀਆ ।

ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਤੇ ਸੰਗਤ ਨੇ ਪਰਤਾਪਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਮ ਦੀਆ ।

ਸੁਣ ਲੈ ਸਾਰੇ ਮਾਈ ਭਾਈ, ਅਟੱਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦੀ ਅਮਰ ਕਹਾਣੀ ।

ਮਹਿਮਾ ਉਸਦੀ ਅਪਰ ਅਪਾਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਝਾਤ ਦਿਖਾਈ ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਪਰਤਾਪਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸੁਭ ਆਗਮਨ

ਸਮੇਂ ਜੋ ਸਬਦ ਉਚਾਰੇ ਸਨ ਉਹ ਇਕ ਤਾਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਜੀ ਦੇ ਆਗਮਨ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ

ਪਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕ ਭਵਿੱਖ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੰਕੇਤ ਸੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ

ਹਰੀਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪਿਛੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਦੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਇਹ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜੀ

(ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪਸਿੰਘ ਜੀ) ਹੋਣਗੇ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦੇਹ ਦਾ ਚਿਹਨ ਜੇਠ ਸੁਦੀ

ਦਸਵੀ ਸੰਮਤ ੧੯੬੩ (17 ਮਈ ਸੰਨ 1906) ਨੂੰ ਕੀਤਾ । ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਨਮਿਤ

ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਭੋਗ ਨਿਮਾਨੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਪਾਏ ਗਏ । ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਪਿਛੇ ਆਪ

ਦੇ ਹਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪਸਿੰਘ ਜੀ ਗੁਰ-ਗੱਦੀ ਤੇ

ਸੰਸਥਿਤ ਹੋਏ

ਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਗੱਦੀ ਦੇ ਕੇ ਸਰ ਖੰਡ ਦੇ ਵੱਲ ਚਾਲੇ ਪਾਏ ।

ਬੈਠ ਗਏ ਪਰਤਾਪ ਹਰੀ ਜੀ, ਸੰਗਤ ਦੇ ਵਿਚ ਆਸਣ ਨਾਏ ।

ਸੰਦਰ ਸੁਹਣਾ ਪਿਆਰ ਮੁਖੜ, ਵੇਖਕੇ ਹੰਦ ਪਿਆ ਸੁਰਮਾਏ ।

ਤੇਜ ਅਗੇ ਨ ਨਜ਼ਰ ਖੜੋਏ, ਤਾਲ ਨ ਉਸਦੀ ਤਲੀ ਜਾਏ ।

ਸੁਣ ਲੈ ਸਾਰੇ ਮਾਈ ਭਾਈ ਅਟੱਲ ਪੁਤਾਪ ਦੀ ਅਮਰ ਕਹਾਣੀ ।

ਮਹਿਮਾ ਉਸਦੀ ਅਪਰ ਅਪਾਰੀ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਟਿਕਾਤ ਦਿਖਾਈ ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ

ਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਪੁਰਾਤਨ ਨਾ ਕੇ ਪਰਚਾਰ ਕੀਤਾ । ਗੁਰਮਤ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ

ਹੋਇਆਂ ਅਤੇ ਮੰਗਚੇਜੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਨ ਮਿਲ ਵਹਤਲ ਜਾਰੀ ਰਖਦਿਆਂ

ਹੋਇਆਂ, ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਦੇਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਸਹੀ ਮਹਿਣਿਆਂ ਵਿਚ ਲੜਨ

ਵਾਲੀ ਕਾਂਗਰੈਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪਰ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ । ਦੇਸ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਣ ਉਪ੍ਰੰਤ

ਦੇਸ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਲਈ, ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਟ ਕੰਮ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ।

ਜਿਲਾ ਮਿਰਸਾ ਦੀ ਬੰਜਰ ਅਥਵਾ ਬੇਆਬਾਦ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਸਿਖਾਂ ਰਾਹੀਂ

ਸਵਰਗਨੁਮਾ ਧਰਤੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ । ਗਰੀਬਿਆਂ 'ਹਿਤ ਜੋ ਵੀ ਅੰਦੋਲਨ

ਭੇਟਿਆ ਉਸਦਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ । ਅਪਣੇ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਯਾਖੰਡ ਅਤੇ ਫਜ਼ਲ ਰਸਮਾਂ

ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ । ਜੰਡਾਂ ਦੇ ਖਰਚ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਸਮੇਂ 'ਹੋਰ ਕਈ ਫਜ਼ਲ ਖਰਚਾਂ ਤੋਂ

ਬਚਣ ਵਾਸਤੇ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੇ ਮੇਲਿਆਂ

ਵਿਚ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ।

ਮਿਲਾਪ ਦੇ ਆਪ ਇੰਨੇ ਰਾਹਵਾਨ ਸਨ ਕਿ ਗੁਰੂ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿਚੋਂ ਖਰਚ ਦੇ ਕੇ

ਕਈ ਵਡੀਆਂ ਵਡੀਆਂ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਿੰਦ-ਸਿੱਖ ਮਿਲਾਪ

ਕਾਨਫਰੰਸ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਰਬ ਸੰਪਰਦਾਇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਆਦਿ

ਭੰਗਾਂ ਦੀ ਨਸਲ ਸੁਧਾਰ ਵਿਚ ਆਪ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚੋਂ ਮੁਖੀ ਸਨ

ਰਾਹ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਆਪ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸਨ । ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਕਈ ਸੰਗੀਤ

ਸਮੇਲਨ ਕਰਵਾਏ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹੌਸਲੇ ਵਧਾਏ ।

ਫਰਾਖ ਦਿਲ ਆਪ ਇੰਨੇ ਸਨ ਕਿ ਦਰ ਆਏ ਹਰ ਸਵਾਲੀ ਦੀ, ਚਾਹੇ

ਚੋਰ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ, ਚਾਹੇ ਚੋਰ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ

ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ, ਮੁਨਾਸਬ ਆਰਥਕ, ਸਾਰਥਕ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਥਕ

ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਸੰਕੋਚ ਨ ਕਰਦੇ ।

ਰਾਜਮਹਿ ਰਾਜ

ਜੋਗ ਮਹਿ ਜੋਗੀ

ਵਾਹ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇਰੇ ਚੋਜ ਨਿਆਰੇ
ਜਿਸ ਪਾਸੇ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਉਠਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਓਜਿਆਰੇ

(ਸੁ: ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪੰਛੀ)

ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਹੀ ਛੁੱਟੀ ਸਾਹਿਬੋ,
ਘੱਟ ਗਈਆਂ ਸਖਤਾਈਆਂ।
ਜੁਲਮ ਕਰੇਂਦੇ ਹਾਕਮ ਨੇ ਵੀ,
ਧਾਰ ਲਈਆਂ ਨਰਮਾਈਆਂ।
ਬਚਪਨ ਦੇ ਵਿਚ ਨਾਲ ਹਾਣੀਆਂ,
ਚੌਜੀ ਸਮੇਂ ਗੁਜ਼ਾਰੇ।...

ਗੁਰ ਗੱਦੀ ਦੀਆਂ ਚੁੰਮੇਵਾਰੀਆਂ,
ਡੱਟ ਕੇ ਮੁਥ ਨਿਭਾਈਆਂ।
ਕਰੀ ਤਪੱਸਿਆ ਸਿਦਕੀ ਵਾਂਗੂੰ,
ਝੱਲੀਆਂ ਸਭ ਕਠਨਾਈਆਂ।
ਐਪਰ ਨਿੱਡਰ ਹੋ ਕੇ ਵਿਚਰੇ,
ਸ਼ਰਨ ਪਏ ਆ ਸਾਰੇ।...

ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਅਤੇ ਸੰਮੇਲਨ,
ਸ਼ਾਨ ਨਾਲ ਕਰਵਾਏ।
ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਸੰਗ ਮਿਲ ਕੇ ਬੈਠੇ,
ਨਿਰਣੇ ਕਰ ਦਿਖਲਾਏ।
ਖੰਡਨ ਵਾਲੇ ਰਾਹ ਨੂੰ ਛੱਡੇ,
ਮੰਤਨ ਸ਼ਬਦ ਉਚਾਰੇ।...

ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਸਨ,
ਅਸਲੋਂ ਆਪ ਸ਼੍ਰੋਦਾਈ।
ਇਸ ਬੋਲੀ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਡੱਟ ਕੇ,
ਜਿੰਦਗੀ ਘੱਲ ਘੁਮਾਈ।
'ਸਤਿਗੁਰ' ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਬੋਲੀ ਨੇ,
ਅੱਖੇ ਸਮੇਂ ਗੁਜ਼ਾਰੇ।...

ਅੱਖੜ ਪਸ਼ੂਆਂ, ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ,
ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਪੁਚਕਾਰੇ।
ਮਾਰ ਪਲਾਕੀ ਕਰੇਂ ਸਵਾਰੀ,
ਬਲ ਤੋਂ ਮੂਲ ਨਾ ਹਾਰੇ।
ਮਾਰ ਖੋਰੇ ਵੀ ਥਾਪੀ ਦੇ ਕੇ,
ਬੰਦਿਆਂ ਵਾਂਗ ਸੰਵਾਰੇ।...

'ਪੰਡਤ' ਵਰਗੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ,
ਚੁੱਥੀ ਆਪ ਸਜਾਇਆ।
ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਪਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ,
ਸੋਹਣਾ ਵੱਲ ਸਮਝਾਇਆ।
ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਇਸ 'ਮਾਰਤੰਡ' ਤੋਂ,
ਨਾਵੁ ਖਾਂ ਵੀ ਹਾਰੇ।...

ਸੰਨ ਸੰਤਾਲੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਅੱਗ 'ਚ,
ਦਿੱਤਾ ਘਰ ਘਰ ਹੋਕਾ।
ਆਪਣਾ ਆਪ ਬਚਾ ਕੇ ਦੇਧਰ,
ਆ ਜਾਵੇਂ ਵੇ ਲੋਕਾ।
ਸੱਚ ਹੋਇਆ ਜੋ ਕਿਹਾ ਉਜੱਗਰ,
ਬਚਨਾਂ ਨਾਲ ਉਭਾਰੇ।...

ਦੋਸ਼ ਆਚਾਦ ਕਰਾਣ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ,
ਸਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾਇਆ।
ਗੁਰ ਪਰਵਾਰ ਨੂੰ, ਹੁੰਮਹੁੰਮਾ ਕੇ,
ਇਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਲਾਇਆ।
ਦੋਸ਼ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਥਿਨਾ ਕਰਕੇ
ਸੱਚੇ ਦੁੱਖ ਸਹਾਰੇ।...

ਗੁਰਿਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਮੋਹ ਅਣਖਾਂ,
ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਨਿਹਾਰਨ।
ਕਿੰਨੀ ਖਿੱਚ ਮੁਹੱਬਤ ਵਾਲੀ,
ਬੁੱਝ ਬਿਨ ਮੂਲ ਨਾ ਮਾਰਨ।
ਸੋਹਣੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਪਾਲ ਪਾਲ ਕੇ,
ਕੀਤੇ ਵਾਰੇ ਨਿਆਰੇ।...

ਹਵਨ, ਵਰਨੀਆਂ, ਸੁੱਚ ਸੋਧ ਦਾ,
ਵੱਗਦਾ ਜੋ ਪਰਵਾਹ ਹੈ।
ਭਜਨ, ਬੰਦਗੀ, ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ,
ਰੱਬੀ ਵੇਕ ਉਮਾਹ ਹੈ।
ਦੇਸ਼ ਭਿਆਨਕ ਜੁੱਗ ਦੇ ਅੰਦਰ,
ਸਤਿਗੁਰ ਜਿਹੇ ਨਿਭਾਰੇ।...

ਬੰਜਰ ਪਈ ਝਮੀਨ ਖਰੀਦੀ,
ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਾਈ।
ਵੱਡਾ ਇਹ ਉਪਕਾਰ ਕਮਾਇਆ,
ਐਲੰਕਾਰ—ਸੱਚਾਈ।
ਕਰੀ ਕਰੀਬੀ ਦੂਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ,
ਬਣੇ ਅਮੀਰ ਵਿਚਾਰੇ।...

ਦੋਸ਼ ਰਕਤ ਤੇ ਸੁਰਮਿਆਂ ਨੂੰ,
ਦਿੱਤੀ ਸ਼ਰਨ ਬੁਝੋਰੀ।
ਇਹ ਸਨ ਦਿਲ ਕੁਰਦੇ ਦੀਆਂ
ਵੱਡੀ ਬੜੀ ਦਲੇਰੀ।
ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਆਪਣੇ ਰਾਹ ਵਿਚ
ਕੋਟ ਧਰੇ ਅੰਗਿਆਰੇ।...

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਚਲਾਏ ਹੋਏ ਸਦਾ ਵਰਤੇ ਨੰਗਰ
ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਨੰਗਰ ਦਾ ਮੁਢ ਭਾਵੇਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ
ਬਣਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਅਤਿ ਕਠਨਾਈਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਜਾਰੀ
ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਪਰ ਜਿਹੜੀ ਮਹਾਂਨਤਾ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ
ਇਸ ਨੰਗਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਉਹ ਬੇਮਾਸ਼ੂਰ ਹੈ। ਇਥੇ ਹਰ ਪ੍ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਉਹ
ਕਿਸੇ ਜਾਤ ਦਾ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਹੋਵੇ, ਹਰ ਵਕਤ ਭਾਵੇਂ ਦੁਪਹਿਰ ਹੋਵੇ
ਜਾਂ ਆਖੀ ਗਤ ਹੋਵੇ ਪਰਸਾਦਾ ਰਜਵਾਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਕਾਲ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਅੰਨ ਦੀ ਮਹਿੰਗਾਈ
ਹੋਵੇ ਫਸਲਾਂ ਬਰਸਾਤ ਨਾਲ ਜਾਂ ਹੜਾਂ ਨਾਲ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਚਿਫੀ ਚਿਜੀਆਂ
ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਹੋਵੇ ਪਰਸਾਦਾ ਸਭ ਨੂੰ ਰਜਵਾਂ ਮਫਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ
ਬਣਨ ਸਮੇਂ ਤਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਰਨਾਰਥੀਆਂ ਨੇ ਏਸ ਨੰਗਰ ਦੀ ਸ਼ਰਣ ਲਈ ਕੀ ਕਾਲ
ਦੇ ਸਮੇਂ ਤਾਂ ਏਸ ਨੰਗਰ ਨੇ ਕਾਲ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਰੱਜ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਸੀ।
ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਨੰਗਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਕ ਨੰਗਰ
ਸ੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਨਗਰ ਵੀ ਚਲਾਇਆ। ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਿਸੇ ਵਖਾਵੇ,
ਮੋਬਰੀ ਜਾਂ ਵਡਿਆਈ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ ਨਿਰੋਲ
ਪਰ ਉਪਕਾਰ ਸਦਕਾ।

ਮਾਨਸਿਕ ਸਾਤੀ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਵਾਸਤੇ
ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਨਾਮ ਬਾਲੀ ਦਾ ਵੀ ਨੰਗਰ ਚਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਭਰਨ ਦੀਆਂ
ਦੋ ਨਿਰੰਤਰ ਵਰਨੀਆਂ ਇਕ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਬਿਕਰਮੀ ਸੰਮਤ ੧੯੬੦ (ਸੰਨ ੧੯੩੩)
ਵਿਚ ਅਤੇ ਇਕ ਸ੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਨਗਰ ਬਿਕਰਮੀ ਸੰਮਤ ੨੦੦੪ (ਸੰਨ ੧੯੪੭) ਵਿਚ
ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਨੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਈ ਜਪ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ
ਕਦੀ ਨਾਮ ਅਥਵਾ ਭਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਦੇ, ਕਦੀ ਚੌਪਈ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਦਾ
ਕਦੀ ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਦਾ, ਕਦੀ ਤਗਉਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮਾਲਾਂ ਦਾ
ਅਤੇ ਕਦੀ ਸ੍ਰੀ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਦਾ। ਪਰ ਯੋਗ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ
ਵੀ ਕਈ ਲਖ ਸ੍ਰੀ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਪਾਠ ਕਰਵਾਏ
ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉਚ ਜਿਹੜਾ ਘਰ ਘਰ ਨਾਮ ਜਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਲੀ
ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਇਹ ਸਭ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਤਾਂ ਕਹਿਆ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ :-

**ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ
ਕਲਿਜੁਗ ਵਿਚ ਸੁਰ ਸੋਧ ਅਤੇ ਨਾਮ ਬਾਲੀ
ਦਾ ਪਰਵਾਰ ਦਿਤਾ ਚਲਾਇ**

ਮਹਾਂ ਨੂਰ, ਸਰਬ ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ, ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ
 ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਜਦੋਂ ਸਰ ਖੰਡ ਜਲਾ ਚਾਹਿਆ
 ਤਾਂ ਕੁਝ ਚਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਪਣੇ ਉੱਤਾਧਿਕਾਰੀ ਬਾਰੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਦਸਣਾ
 ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਵੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ
 ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ 20 ਵੈਸਾਖ ਸੰਮਤ 209੬ (8 ਮਈ ਸੰਨ 1959) ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਜੀਵੰਤ ਨਗਰ, ਘੱਘਰ
 ਨਾਲੀ ਤੇ ਸਾਫ ਹੁੰਦੇ ਖਾਲ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਸਭਨੂੰ ਟਿਕਾਉਂਦਿਆਂ ਕਰ ਕੇ ਕਹਿਆ ਸੀ :-

ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦੋਂ ਆਵਾਂ ਜਾਂ ਕਦੋਂ ਨ ਆਵਾਂ।
 ਹੁਣ ਤੋਂ ਏਥੇ ਵੱਡੇ ਕਾਕੇ ਰਹਿਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਉਸ
 ਨਾਲ ਬਣਦੀ ਹੈ ਉਹ ਰਹੇ ਜਾਂ ਜਿਸ ਬਣ ਕੇ
 ਰਖਣੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਉਹਦੇ ਆਖੇ ਨਹੀਂ ਲਗ ਸਕਣਾ
 ਉਹ ਬੇਸ਼ਕ ਬਿਸਤਰਾ ਗੋਲ ਕਰ ਲਏ ਸਾਡੀ
 ਉਸਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਹੁਣ ਸਾਰੇ ਅਖਤਿਆਰ ਵੱਡੇ
 ਕਾਕੇ ਹੀ ਪਾਸ ਹੋਣੇ ਹਨ

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਕਾਚਵਿਚ ਐਲਾਨਾਂ ਸ੍ਰ. ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਜੀ
 ਨੇ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹੋ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਦੇਹ ਵਲੋਂ ਚਿੰਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
 ਪੰਥ ਨੂੰ ਅਜੇ ਆਪ ਦੀ ਬਹੁਤ ਲੋੜ ਹੈ। ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ

“ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਵੱਡਾ ਕਾਕਾ
 ਪੰਥ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਜੋਗ ਸਮਰੱਥ ਹੈ”

ਮੀਡੀ (ਹਿਮਾਰਨ ਪਦੇਸ) ਦੇ ਆਖਰੀ ਦੋਰੇ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ

ਸੰਤਿਦੀਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਅਗੇ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹੋ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ
ਜੀ ! ਮੇਰੀ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਸਾਨੂੰ ਦਰਸਨ ਦੇਵੇ ਹੋ ਅਤੇ ਇੱਕ-
ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਦਿਨ ਹਜ਼ਾਰ-ਹਜ਼ਾਰ ਹੀ ਹੋਣ ' ਪਰ '

ਅੰਤਰ੍ਯਾਮੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਫੁਰਮਾਇਆ ' ਅਸਾਂ ਗੱਲ ਸਮਝ

ਨਈ ਹੈ ਇਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤੇ ਅਸੀਂ ਜੀਵਨ

ਨਗਰ ਤੇ ਤੁਰਨ ਸਮੇਂ ਹੀ ਕਰ ਆਏ ਹਾਂ "

ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਜਦੋਂ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਸਰੀਰ ਬਹੁਤ ਢਿੱਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੰਜੇ ਉਤੇ

ਮਹਾਰਾਜ ਬੀਰਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਲ ਢਾਮਨਾ ਲਾਈ ਬੈਠੇ ਸਨ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ

ਬਾਬਾ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਬੁਲਵਾਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਠ ਪਈ ਚੌਕੀ ਉਤੇ ਬਹਾ ਕੇ

ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ "

ਕਾਕਾ, ਤੁਸਾਂ ਪਾਠ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ

ਦੇ ਨੀਮੰਤ ਅਰੰਭੇ, ਜਰੂਰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨੇ ਭਾਵੇਂ ਕੋਠਿਆਂ

ਦੀਆਂ ਕੜੀਆਂ ਵੀ ਵਿਕ ਜਾਣ। ਗਊ ਮੱਝ ਘੋੜੇ

ਪੁੱਜਦੇ ਰੱਖਣੇ ਤੇ ਵੱਡਾ ਭਾਰਾ ਹੋਸਲਾ ਕਰਕੇ

ਰਹਿਣਾ ਤਹਾਡੇ ਤੇ ਬੜੇ ਭਾਰ ਹਨ ।

ਜਦੋਂ ਵੱਡੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਇਹ ਬਚਨ ਸੁਣ ਕੇ ਡੋਲਦੇ ਮਨ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ

ਨੂੰ ਸਿਰ ਝੁਕਾ ਕੇ ਵੈਰਾਗੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਬਾਹਰ ਆਏ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ

ਛੋਟੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ

ਕਾਕੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ

ਉਸਦੇ ਸਿਰ ਉਤੇ ਬੜੀਆਂ

ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਪੈਣੀਆਂ ਹਨ

ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ
 ਪਿਛੋਂ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਜੱਸ ਨ ਸਹਾਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ
 ਠਾਜਾਇਜ਼ ਤੰਗ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਜਦੋਂ ਸਰਸਾ ਦੇ ਕੋਲ ਖਰੀਦੀ ਹੋਈ ਜਮੀਨ ਦੀ
 ਵੰਡ ਹੋਈ ਤਾਂ ਕਈ ਸੁਭਾਵਥੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੋਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਨੀਤਕ ਆਗੂਆਂ
 ਦੇ ਉਕਸਾਉਣ ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਠਵਾਈ ਵਾਸਤੇ 28
 ਅਗਸਤ ਸੰਨ 1੯੫੯ (24-8-1959) ਨੂੰ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਕਚਹਿਰੀ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ
 ਸੀਮਨ ਆ ਚੁਕੇ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਉੱਠ ਅਤੇ ਬਿਸਵਤਖੋਰੀ
 ਚਲਦੀ ਹੋਵੇ, ਜਿਥੇ ਧੜੇ ਬਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਪਾਰਟੀ ਬਾਜ਼ੀ ਚਲਦੀ ਹੋਵੇ, ਜਾਣਾ ਪਸੰਦ
 ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਰਦੇ। ਆਪ ਜੀ ਅਪਣੇ ਪੁਣ ਖਾਤਰ ਅਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ
 ਕਚਹਿਰੀ ਦੀ ਤਾਰੀਕ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 2੧-22 ਅਗਸਤ ਸੰਨ 1੯੫੯
 (੫-੬ ਭਾਦਰੋ ਸੰਮਤ 2੦੧੬) ਦੀ ਵਿਚਲੀ ਰਾਤ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ ੧2 ਵਜੇ
 ਜੋਤੀ ਜੋਤਸਮਾ ਗਏ।

22 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਦੇ ਸਚ ਖੰਡ ਪਧਾਰ ਜਾਣ ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਣਦਿਆਂ
 ਸਾਰ ਜਿਥੇ ਕਿਥੇ ਵੀ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਸਿਖ ਅਥਵਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸਨ ਸਭ ਥਾਈਂ ਸੋਗ ਸਫਾਂ
 ਵਿਛ ਗਈਆਂ।

ਦਿਲ ਰੋਂਦਾ ਤੇ ਅਖਾਂ ਰੋਵਨ, ਹੰਝ ਰੇ ਰੇ ਵਗਦੇ।

ਪਿਆਰ ਰੋਵੇ ਤੇ ਯਾਦਾਂ ਚਿਲਕਣ, ਜਿਉਂ ਅੰਗਿਆਰੇ ਅੱਗਦੇ।

ਗਗਨ ਪਤਾਨ, ਪਸ਼ੂ ਪੰਛੀ ਡੁਲ ਡੁਲ ਪੈਂਦੇ ਸਾਰੇ।

ਬਿਧਰ ਗਿਰਿ ਪੀਘ ਰੋਂਦਿਆਂ ਛੱਡਕੇ, ਨੈਲੋਂ ਫਿਰਨ ਪਏ ਨਭਦੇ।

(ਸੰਤ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਫਿਲੋਂ)

ਮਹੀਨਾ ਭਾਦਰੋ ਦਾ ਸੀ ਆਇਆ, ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਜੱਗ ਰਚਾਇਆ।

‘ਸਤਿਨਾਮ’ ਗਾਹੀ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼, ਪਰੀਚਾ ਘਰ ਘਰ ਦੇਸ਼ ਬਦੇਸ਼।

ਸਾਰੇ ਰਲ ਮਿਲ ਏਥੇ ਆਵੇ, ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦ ਮਨਾਵੇ।

ਟਰ ਪਏ ਕਈ ਕਰਨ ਲਈ ਦਰਸਨ, ਮਾਥੈ ਧੜਿ ਲਗੇ ਹਰਿ ਚਰਨਨ।

ਮਨ ਵਿਚ ਹੋਰ ਤੈ ਗਈ ਹੋਰ, ਜਿਸ ਅੰਗੋ ਨ ਕਿਸੇ ਦਾ ਜੋਰ।

ਪੰਜ ਛੇ ਦੀ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਮੁਕ ਗਈ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪਰਭਾਤ।

(ਸੰਤ ਟਿਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਨਚੰਦਾ)

ਅੱਜ ਤੇਰੀ ਜੁਦਾਈ ਦੇ ਤੀਰ ਖਾਕੇ, ਪਸ਼ੂ ਪੰਛੀ ਮਨੁਖ ਵੀ ਰੋ ਰਹੇ ਨੇ।

ਤੇਰੀ ਛਤਰ ਛਾਇਆ ਹੇਠ ਸੇਵਕਾਂ ਨੇ ਜਿਹੜੇ ਮਾਲੇ ਚਿਹਰਾ ਵੀ ਰੋ ਰਹੇ ਨੇ।

ਜੀਵਨ ਤੇਰਾ ਆਦਰਸ਼ ਸੀ ਅਜ ਤਾਹਿਤ ਵਿਚੋਂ ਤੇਥੋਂ ਬੇਮੁਖ ਵੀ ਰੋ ਰਹੇ ਨੇ।

ਬਚੇ ਬਚੇ ਨਰ ਨਾਰ ਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਤੇਰੇ ਜਾਣ ਤੇ ਰੁਖ ਵੀ ਰੋ ਰਹੇ ਨੇ।

(ਸ੍ਰ: ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਜਿਜ਼)

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਤਾਪਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸ੍ਰੀਰਕਵਿਛੋੜੇ ਦਾ

ਗਮ ਕੁਦਰਤੀ ਤੋਰ ਤੇ ਹੋਣਾ ਹੀ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਸੁਕਰ ਹੈ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਅਪਣੇ
ਪਰਚਿਪਕਾਰੀ ਸੁਭਾਓ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਸਾਡੇ ਤੇ ਉਪਕਾਰ ਕਰਕੇ
ਮਾਸਟਰ ਅਜੀਤਸਿੰਘ ਜੀ ਚੀਮਾਂ ਦੀ ਕਲਮ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਗਏ ਸਨ

ਏਸ ਦੇਹ ਨੇ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਲਭਣਾ ਨਹੀਂ

ਤੜਪ ਤੜਪ ਨਾ ਜਾਨ ਗੁਆ ਲੈਣ
ਜਿਨੂੰ ਮੇਰੇ ਦੀਦਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ

ਚੀਮੇ ਦਰਸ ਜਗਜੀਤ ਦਾ ਪਾ ਲੈਣ

ਏਧਰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਤਾਪਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸ੍ਰੀਰ ਛਡਣ ਦੀ ਦੇਰ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਵਿਚ ਜਗਮਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਜੋਤ ਤਤਵਿਨ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਜਗਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸ੍ਰੀਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਗਈ

ਜੀਵਨ ਨਗਰ ਤੋਂ ਮੰਡੀ ਨੂੰ ਤੁਰਨ ਲੱਗਿਆਂ, ਕੀਤਾ ਇਹ ਫੁਰਮਾਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਤਿਗੁਰ ।
ਤੇਰੇ ਰਹੇ ਹੁਕਮ ਏਹਦਾ ਮੰਨਣਾ ਜਿਸ, ਕਿਹਾ ਭਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਅਨਾਪ ਸਤਿਗੁਰ ।
ਨੈਨਿਧੀਆ ਤੇ ਮਾਨਕਸਿੰਧੀਆਂ ਦਾ, ਦਿਤਾ ਆਪ ਭਗਵਾਨ ਸੀ ਥਾਪ ਸਤਿਗੁਰ ।
ਵਾਲੀ ਪੰਥ ਦਾ ਤੇ ਜਿਮੇਵਾਰ ਘਰਦਾ, ਸਭਨਾ ਮਾਨ ਸਨਮਾਨ ਸੁਖ ਜਾਪ ਸਤਿਗੁਰ ।

ਮੌਦੀ ਭਾਵੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਲਖ ਸਾਕਿਆ, ਸਮਝੀ ਰਮਜ ਅਸਾਂ ਧਰਮ ਧਜਦੀ ਨਹੀਂ ।

ਰੱਖੀ ਜੋਤ ਪਰਵਾਨ ਜਗਜੀਤ ਗੁਰਵਿਚ, ਜੋਤ ਬਦਲਦੀ ਏ ਜੋਤ ਬੈਝਦੀ ਨਹੀਂ ।

(ਸੰਤ ਹਰਭਾਨਸਿੰਘ ਜੀ ਪਰਵਾਨ)

ਜਿਹੜੀ ਗੀਤ ਗਾਇਆਈ ਦੀ ਤੁਰੀ ਆਈ, ਸੰਕਟ ਸਮੇਂ ਸੰਭਾਲੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਤਿਗੁਰ ।

ਰੋਮ-ਜੱਗ ਪੂਜਾ ਪਾਠ ਵਰਨੀਆਂ ਤੇ ਜਪਿਆ ਨਾਮ ਜਪਾਇਆ ਜਾਪ ਸਤਿਗੁਰ ।

ਸਮਾਂ ਠੀਕ, ਡਿੱਠਾ ਨਜ਼ਦੀਕ ਸਮਾਂ ਚਿਸੇ ਵਕਤ ਸਾਰੀ ਲੋੜ ਭਾਂਪ ਸਤਿਗੁਰ ।

ਜੁਮੇਵਾਰੀਆ ਭਾਰੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਲਈ, ਵੱਡੇ ਪੁੱਤ ਨੂੰ ਥਾਪਿਆ ਆਪ ਸਤਿਗੁਰ ।

ਨਰ ਬਖਸ਼ਦਿਤ, ਆਪ ਜਿਹਾ ਕੀਤਾ, ਗੰਥ ਕਰ ਸਕੇ ਵੇਰੀ ਤੁੜਦੀ ਨਹੀਂ ।

ਸਾਖਸਾਤ ਪਰਤਖ ਸਬੂਤਦਿਤ, ਜੋਤੀ ਬਦਲਦੀ ਹੈ ਬੈਝਦੀ ਨਹੀਂ ।

(ਸ੍ਰੀ ਅਸਿੰਘ ਜੀ ਸਾਜਨ)

ਨਰੀ ਜੋਤ

NO. 24

DATE

ਜਿਵੇਂ ਬਾਲਿ ਥਾਵਨ ਮੈਂ ਰਾਮਕਿਸਨ ਵਾਲੀ ਜੋਤ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਰੰਕਾਰੀ 'ਚ ਸਮਾਈ ਆਨ

ਨਾਨਕ ਤੋਂ ਅੰਗਦ, ਅਮਰ, ਰਾਮ ਦਾਸ ਆਦਿ
ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਵਿਚ ਉਹੋ ਜੋਤ ਰੁਸਨਾਈ ਆਨ

ਫਿਰ ਦਸਮੇਸ਼ ਗੁਰੂ ਬਾਲਕ ਚੋਂ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਿ
ਜੋਤ ਗੁਰੂ ਰਾਮਸਿੰਘ ਵਿਚ ਦਰਸਾਈ ਆਨ

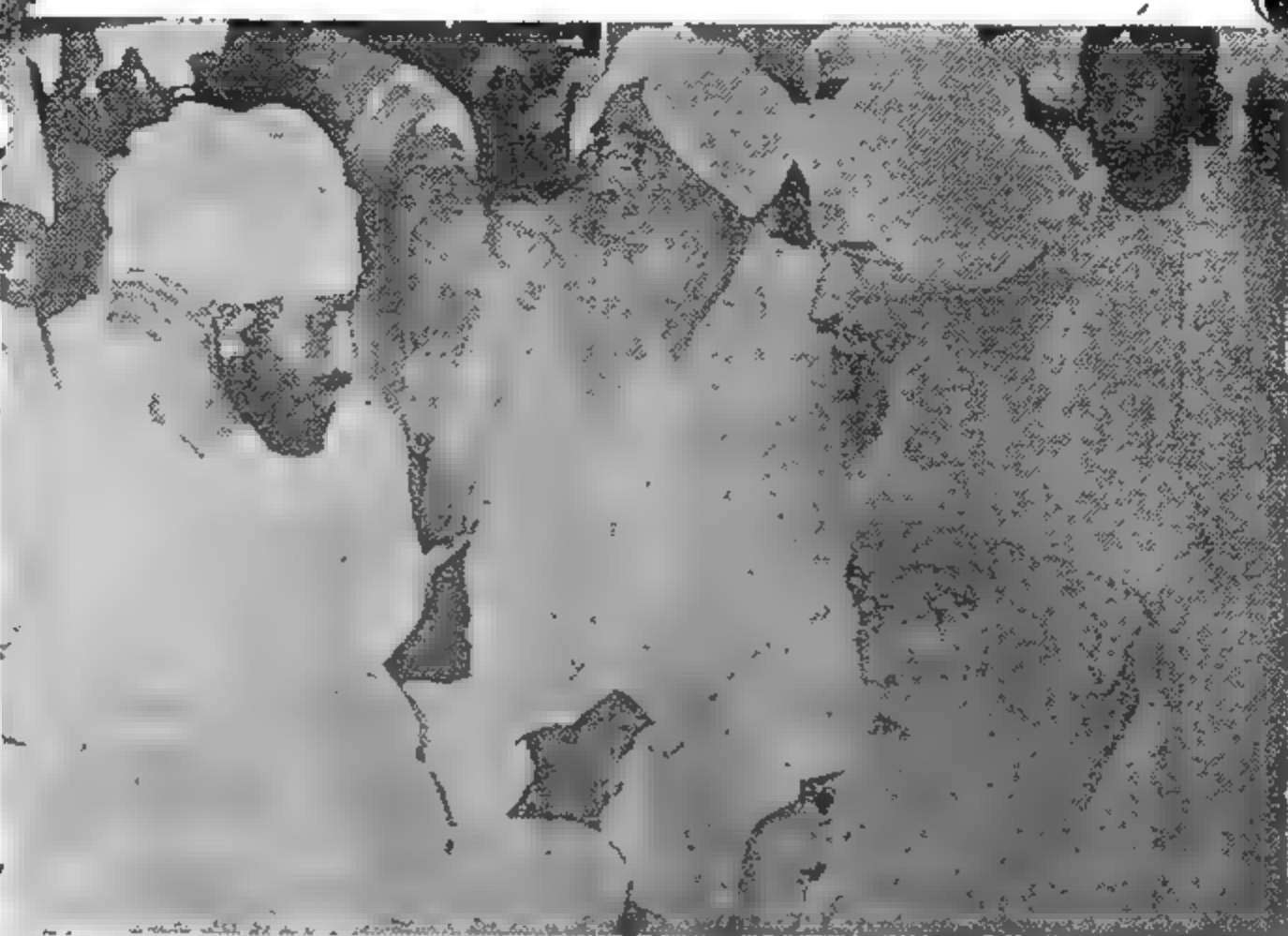
ਤਿਵੇਂ ਹਰੀ ਗੁਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਵਾਲੀ ਜੋਤ ਨਰੀ
ਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਵਿਚ ਉਹੋ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਆਨ

(ਸੰਤ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਨਖਤਰਵੀ)

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਚਖੰਡ ਪਧਾਰ ਜਾਲ ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਣ ਕੇ
ਜਿਥੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਹੋਇਆ ਉਥੇ ਦੇਸ ਬਦੇਸ ਦੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੇ ਵੀ
ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਮਹਾਂਨ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ ਕੇ ਦੁਖ ਮਨਾਇਆ । ਕਈ ਪ੍ਰੇਮੀ
ਤਾਂ ਉਸੇ ਵਕਤ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਤਮ ਦਰਸਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਭੈਲੀ
ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਚਲ ਪਏ । ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਦੇਹ-ਸਮਕਾਰ 22 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ
ਦੇ ਛੇ ਬਜੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸੇ ਦਿਨ ਹੀ ਸੰਤ ਇੰਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਚਕ੍ਰਵਰਤੀ
ਰਾਹੀਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਆਗਿਆ
ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਤ੍ਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੋਣਗੇ ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲੰਮਤ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਭੋਗ
24 ਭਾਦਰੋ ਸੰਮਤ 201੬ (10 ਸਤੰਬਰ ਸੰਨ 1959) ਨੂੰ ਪਾਏ ਗਏ
ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਦਸਤਾਰ ਬੰਦੀ
ਸਮਾਗਮ ਹੋਇਆ । ਦਸਤਾਰਾਂ ਤਾਂ ਅਨੇਕ ਹੀ, ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਵਲੋਂ
ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਵਲੋਂ ਪਤਿਸਟ ਅਤੇ ਉਚੇਰੀਆਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਲੋਂ
ਆਇਆਂ ਸਨ ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਥ ਵਲੋਂ
ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਸਤਾਰ ਹੀ ਸੀਸ ਤੇ ਸਜਾਈ । ਦਸਤਾਰ ਸਜਾ
ਚੁਕਣ ਤੋਂ ਬਾਦ, ਸਟੇਜ ਸੈਕਟਰੀ ਸੰਤ ਇੰਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਅਰਜ਼ ਕਰਨ
ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਅਪਣੇ ਆਸਣ ਉਤੇ ਹੀ ਖੜੇ ਕੇ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ
ਨੂੰ ਦਰਸਨ ਦਿਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਸਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ " ਸ਼ੁਰੂ
" ਹੋਇਆ

NO
DATE

ਦਸਤਾਰ ਬੰਦੀ 10 ਸਤੰਬਰ 1959

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਆਪਣੇ ਸੀਸ ਤੇ ਪੰਥ ਵਲੋਂ ਭੇਟਾ ਕੀਤੀ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਨਾਲ ਹਨ ਸੰਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੱਕਰਵਰਤੀ, ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਰਾਜ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਰਾਧਾ ਸੁਆਮੀ (ਬਿਆਸ), ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਰਾਜ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰਾਧਾ ਸੁਆਮੀ ਦਿਲੀ ਅਤੇ ਨਿਰਮਲੇ ਮਹਾਂ ਪੁਰਸ਼ ।

ਦਸਤਾਰ ਬੰਦੀ ਤੋਂ ਬਾਦ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਤਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ

ਸਜਣ ਮੈਰਾ ਚਾਈਆ ਹਰ ਕਰੀ ਦਾਮਿਤੁ ।

ਹਰੇ ਜਾਣੀਨਿਆਪਣ ਕਰੀ ਨ ਠਾਹੇਚਿਤੁ ।

ਅਸੀਂ ਨਾਮਧਾਰੀ ਤਾਂ ਸਮਝਦੇ ਸਾਂ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਸਿਰਫ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੀ ਗੁਰੂ ਸਨ ਪਰ ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਭੋਗ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੀ ਅਣਗਿਣਤ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਇਕ ਭੁਲੇਖਾ ਸੀ, ਉਥੇ ਤਾਂ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਪੂਜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਧਾਰਮਕ ਆਗੂਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਾਜਸੀ ਲੀਡਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਲੀਡਰ ਵੀ ਆਏ ਸਨ। ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧ, ਰਾਜੇ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਜ਼ੀਰ, ਕੇਂਦਰੀ ਵਜ਼ੀਰ, ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਣਗਿਣਤ ਉਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਆਈਆਂ ਸਨ। ਸਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸਭ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਅਪਣੇ ਅਪਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਿਥੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਭ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਣਗਿਣਤ ਉਪਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਆਪ ਜੀ ਅਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਵਾਂਙੂ ਅਗੇ ਲਗਾ ਕੇ ਦੇਸ ਅਤੇ ਕੌਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ।

ਕੁਝ ਸਰਧਾਂਜਲੀਆਂ

ਭੇਟ ਕੀਤੀਆਂ ਚਾਈਆਂ ਸਰਧਾਂਜਲੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਕੁ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਇਥੇ ਲਿਖਦਾ ਹਾਂ

ਗਿਆਨੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਹਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗਲ ਦਾ ਫਿਲਮ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮਹਾਰਾਜ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਗੱਦੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ ਉਦੋਂ ਲੋਕੀਂ ਏਨੀਆਂ ਮਤਾਂ ਦੇ ਟਿਕੌਰੇ ਹੋਏ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਪਰਭਾਵ ਕਰਕੇ ਏਨੀ ਤਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਟਿਕੌਰੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ ਹੋਣੇ। ਪਰੰਤੂ ਅੱਜ ਮਹਾਰਾਜ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਗੱਦੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਰੇ ਪੰਥ ਦੇ ਅੰਗ ਟਿਕੌਰੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ ਹੋਰ ਪੰਜਾਬੀ ਵੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਆ ਗਈ ਹੈ ਮੈਂ ਆਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਅਗਵਾਈ ਲਈ ਜਤਨ ਸ਼ੀਲ ਹੋਣਗੇ।

ਪਟਿਆਲੇ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜ ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਬਾਬਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਗੱਦੀ ਤੇ ਬੈਠੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਪੁਤ੍ਰ ਬਾਬਾ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਡਟ ਕੇ ਪੰਥ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਡਟ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕਰੋ।

ਤੇਸਮੇਂਦੇ ਸਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪਰਧਾਨ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ
ਜੀ ਨੇ ਅਪਣੀ ਸਰਧਾਂਜਲੀ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਬਾਬਾ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬੜੇ ਨਾਜਕ
ਸਮੇਂ ਸਿਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਜਗਾਇਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਹੁਣ ਬਾਬਾ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਵਧਾਈ
ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਆਪ ਨੂੰ ਬਰਕਤ ਬਖਸ਼ੇ ਜਿਸ
ਨਾਲ ਮੁੜ ਉਹੋ ਬਰਕਤ ਕਾਇਮ ਰਹੇ

ਸ੍ਰ. ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ ਦਾ ਜਲਮ ਹੀ
ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਲਈ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ
ਜਿਸ ਕੁਰਬਾਨੀ ਤੇ ਆਮ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਸਬੂਤ ਉਹ ਹੋਰਥੇ ਕਿਤਲੇ ਨਹੀਂ
ਮਿਲਦਾ। ਬਰਤਾਨਵੀ ਰਾਜ ਦੀ ਚਟਾਨ ਨਾਲ ਮੱਥਾ ਨਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ
ਜਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਨੇ ਉਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਵੇਖਿਆ। ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋ ਗਿਆ।

ਗਿਆਨੀ ਜੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਅਪਣੀ ਸਰਧਾਂਜਲੀ ਵਿਚ ਕਹਿਆ ਸੀ
“ ਮਹਾਰਾਜ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਵਧ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਦੇਸ਼
ਤੇ ਉਠੇ ਖਤਰੇ ਲਈ, ਹਿੰਦ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਤੁਸਾਂ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮੁਹਰੇ ਹੋਣਾ ਹੈ
ਏਨੀ ਗੱਲ ਕਹਿਕੇ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ”

“ ਹਿੰਦ ਸਮਾਰਾ ” ਦੇ ਐਡੀਟਰ ਸ੍ਰੀ ਨਾਲਾ ਜਗਤ ਨਰੈਣ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਸੀ
ਕਿ ਜਿਥੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜਾਲ ਦਾ ਦੁਖ ਹੈ
ਉਥੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਵੀ ਦੁਖ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਦੁਖ ਨੂੰ ਨਿਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਵੀ ਅਨੁਭਵ
ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਉਹ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮਹਾਨ ਸਖਸੀਅਤ ਸਨ

ਸ੍ਰ. ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਰਾੜੇਵਾਲਾ ਜੀ ਨੇ ਅਪਣੀ ਸਰਧਾਂਜਲੀ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਸੀ
ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਚਰਚੇ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਦਾ ਮਾਨ
ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਲ ਵੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਵਕਤ
ਮਿਲਿਆ ਹੈ

ਮੈਨੂੰ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚ ਟਿਕੇ ਜੋਤ ਤੁਲਕ ਦੀ

ਨਜ਼ਰ ਪਈ ਹੈ

ਕਾਮਰੇਡ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜੋਸ਼ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਉਹ (ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ)
ਜ਼ੁਲਮ ਅਗੇ ਕਦੇ ਝੁਕੇ ਨਹੀਂ।

ਇਸ ਦਸਤਾਰ ਬੰਦੀ ਸਮਾਗਮ ਬਾਰੇ ਸੰਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਕਵੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ :- ਸ੍ਰੀ ਭੈਲੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ
ਸਮਾਗਮ ਤੇ ਏਨੀ ਠੋਸ ਹਾਜ਼ਰੀ ਕੰਦੇ ਨਹੀਂ ਜਾਤੀ । ਅਸੀਂ ਸੁਭਾਵਕ ਸੰਕੋਚ ਵਸ ਇਸ
ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਇਕ ਲਖ ਤੋਂ ਵਧ ਗਿਣਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਬਹੁਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦਾ
ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਡੇਢ ਲਖ ਲਾਇਆ ਹੈ । ਸ੍ਰੀ ਭੈਲੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ੪-੪ ਮਹੀਨੇ ਦੇ
ਪ੍ਰਾਪੋਗੰਡੇ ਬਾਦ ਹੋਇ ਮਹਾਨ ਇਕੱਠ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੇ
ਸੰਤ ਜਗਦੀਸ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ "ਵਰਿਅਮ" ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ :-

10 ਸਤੰਬਰ 1959 ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਨਾਮਧਾਰੀ
ਪੰਥ ਦੀ ਵਾਂਗ ਡੋਰ ਸੰਭਾਲਣ ਪਿਛੋਂ ਦਸਤਾਰ ਬੰਦੀ ਸਮਾਗਮ ਹੋਇਆ ਜਿਸ
ਵਿਚ ਹਰ ਵਰਗ, ਹਰ ਪਿਛਾਲ ਦੇ ਧਾਰਮਕ ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜੀ ਨੇਤਾ ਅਤੇ
ਅਨਗਣਿਤ ਲੋਕ ਸਾਮਲ ਹੋਏ । ਇਕ ਮਹਾਨ ਸਮਰਥਨ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ
ਜੀ ਨੇ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ

ਜੀਵਨ ਦੇ ਚੰਨ ਦਾ ਤਾਰਾ, ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਸਿਰਜਣਹਾਰ,
ਜੱਗ ਨੂੰ ਜਿਤਣ ਲਈ, ਅਰਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਇਆ
ਮਾਤਾ ਭ੍ਰਿਪੰਦਰ ਜੀ ਦੇ ਨੈਣ ਦਾ ਨੂਰ ਵੇ
ਏਸ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਆਉਂਦਾ ਸਰੂਰ ਵੇ
ਸੰਗਤ ਚ ਸੋਭਾ ਪਾਵੇ, ਆਖੀ ਨ ਉਪਮਾ ਜਾਵੇ,
ਦੁਖੜੇ ਮੇਟਣ ਲਈ, ਅਰਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਇਆ
(ਸੰਤ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਮਨਚੰਦਾ)

ਅਗਸਤ ਆਦਿ ਜੇ ਵਡੇ ਤਪਸਤੀ ਵਿਸੀ ਖੀਮੈ
ਬਿਅੰਤ, ਬਿਅੰਤ, ਬਿਅੰਤ ਕੇ ਕਰੰਤ ਪਾਠ ਪੇਖੀਮੈ

ਦਰਸਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਸਵਾਰਦਾ ਏ

ਮਾਲਕ ਪਹਿਰੇ ਦਾ ਹੈ ਜਗਜੀਤ ਸਤਿਗੁਰੂ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਇਹੋ ਹੀ ਧਰਮ ਪਰਚਾਰਦਾ ਏ ।
ਦਾਤਾ ਸਿੱਧੀਆਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਰਹਿਮਤਾਂ ਦਾ, ਵਿਗੜੇ ਕਜ ਵੀ ਇਹੋ ਸਵਾਰਦਾ ਏ ।

ਨਾਮ ਇਹਦਾ ਹੈ ਚਤਨ ਗੋਪਾਲ ਸਮਾਮੀ, ਕਾਮ ਧੈਨ ਇਹ ਲਖਾਂ ਹੀ ਚਾਰਦਾ ਏ ।
ਅਨਿਕ ਤਰੀਕ ਕਰੀਕ ਸੇ ਕਦਤ ਹੈ, ਇਹੋ ਪਉਨ ਕੇ ਗਉਨ ਨਿਵਾਰਦਾ ਏ ।
ਪਿਤਾ ਜਿਹਾ ਪਰਵਾਨ ਇਹ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹੈ, ਰਾਹ ਧਰਮ ਦਾ ਇਹੋ ਪਰਚਾਰਦਾ ਏ ।
ਜਤੁ ਸਤੁ ਸੰਜਮ ਨੈਕੇ ਨਾਲ ਆਇਆ, ਮੂਰ ਗੁਰੂ ਤੇ ਗਰਬ ਨਿਵਾਰਦਾ ਏ ।
ਅਟੱਲ ਅਥਾਹੁ ਅਤੇਲ ਬੇਅੰਤ ਹੈ ਇਹ, ਇਹ ਦਇਆ ਦੀ ਖੜਗ ਨੂੰ ਧਾਰਦਾ ਏ ।
ਤਖਤਿ ਵਾਉ ਨ ਡੋਲਦੀ ਵੇਖ ਲਿਆ, ਵਾਂਝ ਪਰਬਤ ਦੇ ਚਿੱਤ ਖਲਿਹਾਰਦਾ ਏ ।

ਭਲੇ ਭਲੇ ਕਰ ਮੰਨੀਅਨਿ ਤਕ ਲਏਨੇ, ਇਹ ਤਾਂ ਬਹਿਮਾਂ ਦੇ ਕਾਜ ਸਵਾਰਦਾ ਏ ।
ਸੁਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਤ ਹੈ ਜੇਤੇ, ਵਾਂਝ ਜਨਨੀ ਦੇ ਚਿਤ ਨਾ ਧਾਰਦਾ ਏ ।
ਜੋ ਸਚੁ ਲਿਆਵੈ ਤਿਸੁ ਕੀਨਿ ਨਾਵੈ, ਸਦਾ ਆਪਣਾ ਬਿਰਦੁ ਸੰਭਾਰਦਾ ਏ ।
ਕਿਆ ਗੁਣ ਤੇਰੇ ਮੈਂ ਸਾਰ ਸਮਾਲ ਸਕਾਂ, ਫਾਨੀ ਜੀਵ ਵਿਸਾਲ ਸੰਸਾਰਦਾ ਏ ।
ਰੁਪ ਅਤੇ ਅਨੂਪ ਜਗਜੀਤ ਸਤਿਗੁਰੂ, ਕੇਵਲ ਗੁਰਮਤ ਹੀ ਜੋ ਧਾਰਦਾ ਏ ।
ਜਿਸ ਬਖਸੇ ਦਰਸਨ ਦਇਆ ਕਰ, ਮਲ ਜਨਮਾਂ ਦੀ ਇਹ ਟਾਰਦਾ ਏ ।
ਬੇਗ ਸੋਗ ਅੰਦੇਸੇ ਸਭ ਮੇਟ ਦੇਵੇ, ਇਹ ਨਦਰੀ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਰਦਾ ਏ ।
ਬੱਜਰ ਪਾਪ ਵੀ ਇਹ ਬਖਸ ਦੇਵੇ, ਦਰਸਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਸਵਾਰਦਾ ਏ ।

ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹੀ ਹੋ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਪਣੇ ਰਾਜ ਨੂੰ
 ਕਾਇਮ ਰਖਣ ਲਈ ਅਪਣੀ ਪਾੜੇ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਰੋ (Divide & Rule) ਦੀ
 ਨੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸਤਰਾਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਲੜਾਉਂਦੇ
 ਰਹੇ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਲੜਾਉਂਦੇ ਰਹੇ, ਫਿਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ
 ਗੁੱਥ ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਦੇਹਧਾਰੀ ਗੁਰੂ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਲੜਾਉਂਦੇ ਰਹੇ।
 ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਲੜਾਉਣ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕਿਤਲੇ ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਮ ਸਿੰਘ
 ਜੀ ਦੇ ਝੰਡੇ ਹੇਠ ਇਕੱਠੇ ਨ ਹੋ ਜਾਣ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਡਰ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਸਿੱਖ
 ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਰਾਜ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਚਾਲ ਚਾਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ
 ਵਡੇ ਵਡੇ ਨਾਮੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰੀ ਦੇ ਕੇ ਅਪਣੇ ਪਿਨ੍ਹ ਬਣਾ ਲਿਆ ਸੀ।
 ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮਹੰਤਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾ ਧਮਕਾ ਕੇ ਅਪਣੇ ਸੁਭਚਿੰਤਕ
 ਬਣਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮਹੰਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਪਰਚਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਕਿ
 ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਨੇ
 ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਹਿ ਤੇ ਚਲ ਰਹੇ ਬੁਰਤੂ ਖਾਨਿਆਂ ਤੇ ਹਮਲੇ ਕਰ ਬੁਰਤੂ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ
 ਤਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਅਪਣੀ ਹਾਨੀ ਸਮਝੀ ਅਤੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀਆਂ
 ਤੇ ਲਟਕਾਇਆ, ਤੋਪਾਂ ਅਗੇ ਯਲਿਹਾਰ ਕੇ ਓੜਾਇਆ, ਕਾਲੇ ਪਾਣੀ ਭੋਜਿਆ
 ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਜੇਲਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਮ ਜੀ ਨੂੰ
 ਬਿਨ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਅਤੇ ਬਿਨ ਮੁਕਦਮੇ ਚਲਾਏ ਪ੍ਰਦੇਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਇਸਲ
 ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਕੱਟਰ ਦੁਸ਼ਮਣ
 ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਤਾਹੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੂਕਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਰਕਾਰ
 ਦਾ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ

ਵਾਹ! ਸਮਾਂ ਕੈਸਾ ਬਦਲ ਗਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ
 ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ (ਕੂਕਿਆਂ) ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਪਣਾ ਕੱਟਰ
 ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਦੇ
 ਗੁਰੂ (ਹਾਜ਼ਰਾ ਹਜ਼ੂਰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ) ਅਗੇ
 ਪਦਾਰਥਵਾਦੀ ਦੇਸ਼ ਟਿੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਵਸਦੇ
 ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਬਾਰਸ਼ ਵਾਸਤੇ ਨਿਮ੍ਰਿਤਾ ਸਹਿਤ
 ਬਾਰ ਬਾਰ ਅਰਜ਼ਾ ਕੀਤੀਆਂ

ਟਿੰਗਲੈਂਡਵਿਚ ਬਾਰਸ

(ਸੰਤ ਸੇਵਾਸਿੰਘ ਜੀ ਸੇਵਾਦਾਰ)

ਸੋਕ ਪਿਆ ਟਿੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਵਿਚ ਆ ਕੇ, ਦੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਬਾਰਸ ਨ ਹੋਈ ਹੈ ਸੀ ।
ਜਸਮੇ ਸੁਕ ਗਏ, ਸੁਕ ਦਰਸਾ ਗਏ, ਹਰਿਆ ਬੂਟਾ ਨ ਦਿਸਦਾ ਕੋਈ ਹੈ ਸੀ ।
ਪਸ਼ੂ ਪੰਛੀਆਂ ਦਾ ਜਿਉਣਾ ਹੋਇਆ ਮੌਖਾ, ਕਰਤੇ ਬਿਨ ਨ ਜਿਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹੈ ਸੀ ।
ਚੁਕ ਚੁਕ ਬੂਥੀਆਂ ਉਤਾਂ ਨ ਵੇਖਦੇ ਨੇ, ਅਓਖੀ ਜਿਨਾਂ ਦੀ ਜਿੰਦ ਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਸੀ ।
ਆਖਣ ਸਭਨਾਂ ਜੀਆਂ ਦੇ ਦਾਤਿਆ ਜੀ, ਬਿਨ ਆਪ ਦੇ ਸਾਨੇ ਨਹੀਂ ਆਸ ਕੋਈ ।
ਐਸਾ ਮੇਹਰਵਿਚ ਆਣ ਕੇ ਮੀਂਹ ਪਾ ਦੇ, ਰਹੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਮਨ ਨ ਪਿਆਸ ਕੋਈ ।

ਗੋਰੇ ਗਿਰਜਿਆਂ ਵਿਚ, ਹਿੰਦ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿਚ, ਮਸਲਮਾਨ ਮਸੀਤਾਂ ਵਿਚ ਜਾਂ ਵੇਦੇ ਨੇ ।
ਸਿਖ ਹੋ ਕੱਠੇ ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਵਿਚ, ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਪਾਂ ਵੇਦੇ ਨੇ ।
ਇਕੋ ਆਸ ਨੈਂ ਸਾਰੇ ਹੀ ਮਨਾਂ ਅੰਦਰ, ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਗਾਂ ਵੇਦੇ ਨੇ ।
ਉਤ੍ਰਾਂ ਮੰਗ ਕਰ ਕਈ ਪਹਾੜ ਚੜ੍ਹ ਕੇ, ਗੋਲੇ ਬੰਬ ਬੰਦੂਕਾਂ ਚਲਾਂ ਵੇਦੇ ਨੇ ।
ਨੱਚਣ ਕਈ ਬਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ ਹੋ ਨੰਗੇ; ਆਖਣ ਅਸਾਂ ਦੀ ਪੱਤ ਬਚਾ ਰੱਬ ।
ਗੋਤੇ ਖਾਂ ਵਦਾ ਗਮਾਂ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਸਾਰਾ, ਹੁਣ ਤੇ ਆਪ ਆ ਕੇ ਮੀਂਹ ਪਾ ਰੱਬ ।

ਐਸਾ ਪਿਆ ਕੁਰਲਾਹਟ ਟਿੰਗਲੈਂਡ ਅੰਦਰ ਕਰਦੇ ਯਾਦ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ।
ਆਖਣ ਦੇ ਪਾਲੀ ਸਭ ਵਿਚ ਜਾਨ ਪਾ ਦੇ, ਹੁਣ ਤੇ ਦੁਰ ਕਰ ਦੇਸ਼ ਚੋ ਮਾਤਮਾਂ ਨੂੰ ।
ਧਰਤ ਮਾਤ ਵੀ ਦੇਣ ਦੁਹਾਈ ਲਗੀ, ਆਖੇ ਠੰਡ ਪਾ ਦੇ ਮੇਰੀ ਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ।
ਹੁਣ ਤੇ ਪੱਠ ਨ ਪ੍ਰੀਤਮਾਂ ਚੈਨ ਆਵੇ, ਨੈਂ ਕੇ ਨਾਲ ਆ ਛੇਤੀ ਬਰਸਾਤਮਾ ਨੂੰ ।
ਸਿਰਜਨਹਾਰ ਦਾਤਾਰ ਜੋ ਸਬਸਦਾ ਏ, ਓਸ ਦੇ ਦਰ ਤੇ ਸਭ ਦੀ ਹੁਕ ਪਹੁੰਚੀ ।
ਜਦੋਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਰੇ ਦੌਰਾ, ਬੇਅੰਤ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਦੁਖੀਆਂ ਦੀ ਕੁਕ ਪਹੁੰਚੀ ।

ਏਅਰ ਟਿੰਡੀਆ ਤੇ ਹੋ ਅਸੇਵਾਰ ਸਤਿਗੁਰ, ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਜਾਂ ਵੇਦੇ ਨੇ ।
ਰਬੋਂ ਭੁਲਿਆਂ ਤੇ ਰਹੋਂ ਭਟਕਿਆਂ ਨੂੰ, ਸਿੱਧਾ ਰੱਬ ਦਾ ਰਾਹ ਦਿਖਾ ਵੇਦੇ ਨੇ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਸਭਸ ਦਾ ਭਲਾ ਮਨਾਉਣ ਵਾਲੇ, ਓਥੋਂ ਚਰਣ ਕਨੇਡਾ ਵਿਚ ਪਾਂ ਵੇਦੇ ਨੇ ।
ਜੀਅ ਦਾਨ ਦੇਂਦੇ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ, ਨਾਮ ਦਾਨ ਦਿਸਨਾਨ ਦਿਖਾਂ ਵੇਦੇ ਨੇ ।
ਮਲਕ ਰਜਾ ਦੇ ਏਥੋਂ ਤਿਆਰ ਹੋ ਪਏ, ਟਿੰਗਲਸਤਾਨ ਅੰਦਰ ਚਰਣ ਪੈਣ ਦੇ ਲਈ ।
ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਪਹੁੰਚ ਗਈਆਂ, ਅਪਣੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੂੰ ਅਗੋਂ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਲਈ ।

ਦੂਜੇ ਬੰਨੇ ਕਈ ਈਸ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਨਿੰਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਬਣਾ ਰਹੇ ਸਨ ।
ਸੋਭਾ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਨਾ, ਪਏ ਮਨਾਂ ਅੰਦਰ ਕਲਪਾ ਰਹੇ ਸਨ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਕਰਿਆਂ ਦੇ ਆ ਰਹੇ ਕਰਨ ਬਾਰਸ, ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਰੋਲਾ ਪਾ ਰਹੇ ਸਨ ।
ਸਿਰਜਨਹਾਰ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਾਲ ਈਸ਼ਾ ਕਰ, ਪਏ ਅਪਣਾ ਜਨਮ ਗਵਾ ਰਹੇ ਸਨ ।

ਸੁਣ ਕੇ ਦੋਖੀਆਂ ਵਲੋਂ ਐਲਾਨ ਐਸਾ, ਸਾਇੰਸਦਾਨ ਵੀ ਮੋਚ ਦਰਤ ਰਹੇ ਨੇ
 ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇਗੀ ਬਾਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਮਿਸ਼ਰ ਆਉਂਦੀ, ਨਜ਼ਰ ਬਾਰਸ਼ ਦੇ ਫੰਗਨ ਆ ਰਹੇ ਨੇ
 ਕਰ ਕਰ ਯਤਨ ਥਕੇ, ਬਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਖਾਤਰ, ਕਿਸੇ ਅਰਥ ਨ ਯਤਨ ਸਭ ਆ ਰਹੇ ਨੇ
 ਸਾਡੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਵਿਚ ਨ ਫਰਕ ਕੋਈ, ਇਹ ਸਭ ਥੋਥੇ ਐਲਾਨ ਸੁਣਾ ਰਹੇ ਨੇ
 ਆਖਰ ਕੀਤਾ ਐਲਾਨ ਸੀ ਸਾਇੰਸਦਾਨ, ਏਸ ਗਲ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਤਬਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ
 ਖੋਜ ਕੀਤਿਆਂ ਸਾਡਾ ਹਿਸਾਬ ਦੱਸੇ, ਬਾਰਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਅਜੇ ਆਸਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ

ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਸਿਖਾਂ ਨੇ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ, ਕਰੋ ਮਿਹਰ ਹੁਣ ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਸਤਿਗੁਰ
 ਦਗਾ ਦੋਖੀਆਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਨਾਲ ਸਾਡੇ, ਹੋਲਾ ਪਾ ਕੇ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਸਤਿਗੁਰ
 ਬਾਰਸ਼ ਹੋਈ ਨ ਤੇ ਹੋਈ ਨਿੰਦਿਆ ਏ, ਜੀਣਾ ਅਸਾਂ ਦਾ ਹੋਸੀ ਦੁਸਵਾਰ ਸਤਿਗੁਰ
 ਤਿੰਨੇ ਲੋਕ ਹਨ ਆਪ ਦੇ ਵਸ ਦਾਤਾ, ਕਰੋ ਮਿਹਰ ਹੋਵੇ ਜੈ ਜੈ ਕਰ ਸਤਿਗੁਰ
 ਸੁਣ ਕੇ ਦੋਖੀਆਂ ਦੇ ਬੇਨਤੀ ਦਇਆ ਆਈ, ਪੰਡਤ ਜੀ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾਵਦੇ ਨੇ
 ਕਰੋ ਅਰਦਾਸ ਨਹੀਂ ਚਿਸ਼ਟੇ ਘਰ ਘਾਟਾ, ਜੱਲ ਬੱਲ ਕਰ ਹਰ ਵਗਾਵਦੇ ਨੇ

ਦੋੜੀ ਖਸੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਸਭ ਮਨਾਂ ਅੰਦਰ, ਆ ਗਈ ਮੁਰਦਿਆਂ ਰੁਹਾਂ ਵਿਚ ਜਾਨ ਤਟ ਪਟ।
 ਪਾਲੀ ਪੀਣ ਨੂੰ ਵੀ ਜਿਹ ਤੇ ਤਰਸਦੇ ਸੀ, ਸਣੇ ਕਪੜੀਂ ਲਗਾ ਪਏ ਨਾਲ ਤਟ ਪਟ।
 ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦੇਣ ਵਧਾਈ ਸਾਰੇ; ਲਗੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦਾ ਸਕਰ ਮਨਾਣ ਤਟ ਪਟ।
 'ਸੇਵਾਦਾਰ' ਸਭ ਤਬ ਫਦੇ ਦਰਸਨਾਂ ਨੂੰ, ਸਤਿਗੁਰ ਹੋਏ ਨਰੋਬੀ ਰਵਾਨ ਤਟ ਪਟ।

ਹੋਲਾ ਪਾਇਆ ਅਖਬਾਰਾਂ ਤੇ ਚੇਡਿਓਨੇ

ਸਿਰਜਨਹਾਰ ਨਿਚੰਕਾਰ ਕਰਤਾਰ ਹੈ ਏ

ਤਿੰਨੇ ਲੋਕ ਹਨ ਏਸੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅੰਦਰ

ਹਰ ਕੋਈ ਏਸੇ ਦਾ ਸੇਵਾਦਾਰ ਹੈ ਏ

ਸੰਨ ੧੯੭੬ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਵਸੀ ਪਾਲੀ ਲਈ ਤਰਸਦੇ ਸਨ, ਅਪਣੇ ਅਪਣੇ
 ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਅਪਣੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ
 ਬਾਰਸ਼ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸੁੱਕੇ ਸੜੇ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਹਰਿਆਂ ਕਰਦਿੱਤਾ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ
 ਗੁਰੂ ਜਕਤੀ ਮੰਨਣੀ ਪਈ

ਅਥਵਾ

ਹੋ ਰਹੀ ਏ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ
 ਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ

ਗੁਰ ਜਗਜੀਤ ਬਿਨਾ ਸੁਖ ਨਾਹੀਂ

ਅਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਵਿਚੋਂ ਉਠਣ ਅਗਣ ਬਬੁਕੇ ।
 ਇਸ ਅਗਨੀ ਨੇ ਕਈ ਮਾਸ਼ੁਮਾਂ ਨੂੰ ਕੋਹਿਆ ਘਰ ਫੁਕੇ ।
 ਸਹਿਮ ਤੇ ਨਫਰਤ ਦਹਿਸਤ ਕਰਦੀ ਪਸਰੀ ਚਾਰ ਚੁਵੇਰੇ ।
 ਵਾਤ-ਖੇਤ ਆਪੋ ਵਿਚ ਲੜਦੇ ਹੋਵਨ ਚੁਲਮ ਘਨੇਰੇ ।
 ਅਕਲ ਦੀ ਕੱਲ ਕਰੇ ਜੇ ਕੋਈ ਉਸ ਦੀ ਧੋਣ ਭਟੀ'ਦੀ ।
 ਹੋਣੀ ਅਜ ਹਾਬਤ ਕੇ ਯਾਰ ਰਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪੀ'ਦੀ ।
 ਧਰਮ ਧਰਤੀਆਂ ਦੂਸਤ ਹੋਈਆਂ ਧਰਮੀ ਬਣੇ ਅਧਰਮੀ ।
 ਫੱਤ ਸਰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੱਭੇ ਫਤ ਲਈ ਇਕ ਬੇਸ਼ਰਮੀ ।
 ਪੱਕ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸੁਰਖਿਅਤ, ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਨੇ ਜਾਨਾਂ ।
 ਬਦ ਅਮਨੀ 'ਚੋਂ ਅਮਨ ਭਾਲਦੇ ਹੋਇਆ ਲੋਕ ਕੁਦਾਨਾ ।
 ਉਹ ਹੋਇਆ ਜੋ ਕਦੇ ਨਾਂ ਹੋਇਆ ਲਹੂ ਸਰੋਵਰ ਰਲਿਆ ।
 ਇਚਤ ਮਾਨ ਮਿੱਟੀ 'ਚ ਮਿਲ ਕਦੇ ਪਿਛਲਾ ਕਰਮ ਹੈ ਫਲਿਆ ।
 ਬਿਨ ਸੱਚੀ ਅਕਵਾਈ ਸਮਝੇ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ ਹੋਇਆ ।
 ਲਹੂ ਤੇ ਮਾਸ ਨੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਜਿਓਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੀ ਖੋਇਆ ।
 ਐਸੇ ਮਹਾ ਭਿਆਨਕ ਵੇਲੇ ਯਾਦ ਉਹ ਧਰਤੀ ਆਵੇ ।
 ਜਿਸ ਥਾਂ ਆ ਕੇ ਵੇਰੀ ਦੇ ਗਲ ਵੇਰੀ ਬਾਹਾਂ ਪਾਵੇ ।
 ਇਸ ਧਰਤੀ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਨੇ ਉਹ ਠੰਢੀਆਂ ਤਾਸੀਰਾਂ ।
 ਪੀ'ਦਿਆਂ ਮਨੋਂ ਵਿਰੋਧਾਂ ਭਰੀਆਂ ਮਿਟ ਜਾਣ ਤਕਸੀਰਾਂ ।
 ਇਸ ਧਰਤੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਤਾਈਂ ਇਕ ਨਚਰੋਂ ਜੋ ਕੱਕੇ ।
 ਮਨ ਨਿਰਮਲ ਤਨ ਉਜਲ ਹੋਵਨ ਮਨਮਤ ਡੇਰਾਂ ਚੱਕੇ ।
 ਆਓ ਭਟਕ ਰਹੇ ਇਨਸਾਨੋਂ ਭੁੰਟੀ ਸਾਹਿਬ ਆਓ ।
 ਚਰਨੀ' ਲਗ ਕੇ ਤਪਦੇ ਹਿਰਦੇ ਠੰਢੇ ਠਾਰ ਬਨਾਓ ।
 ਹੁੰਨੀ ਵਿਚ ਕਸਤੂਰੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਜੇਗਲਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਭਾਲੋ ।
 ਰਾਮ ਸਰੋਵਰ ਦੇ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਆਪਣਾ ਆਪ ਹੋਗਾਲੋ ।
 ਅਮਨ ਦੇਕਤਾ ਦੀ ਮਾਲਾ ਵਿਚ ਯਾਰ ਪਹੁੰਚਣਾ ਚਾਹੋ ।
 ਭੁੰਟੀ ਸਾਹਿਬ ਕੱਠੇ ਹੋਵੋ ਮਨੋਂ ਕਦੁਰਤ ਲਾਓ ।
 ਨਫਰਤ ਨਾਲ ਨਾ ਨਫਰਤ ਮਿਟਦੀ ਗੁਰ ਜਗਜੀਤ ਇਹ ਦੱਸਦੇ ।
 ਉਸ ਅੰਦਰ ਰੱਬ ਵੱਸਦੇ ਹਰ ਦਮ ਪਿਆਰ ਜਿੰਦੇ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ।
 ਅੱਗ ਲਗੇ ਤਾਂ ਨਸਿਆਂ ਭਜਿਆਂ ਭਤਕੇਗੀ ਨਾ ਬੁਝਣੀ ।
 ਇਸਨੂੰ ਖਾਂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇਵਾਂ ਵਿਚਿਤ ਕਦੇ ਨਾ ਸੁਝਣੀ ।
 ਭੁੰਟੀ ਸਾਹਿਬ ਅਮਨ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਕੱਠੇ ਹੋ ਬਹੀਏ ।
 ਜਿਸ ਨੇ ਮਨ ਦੀ ਅਗਨ ਬੁਝਾਈ ਉਸ ਦੇ ਚਰਨੀ ਪਈਏ ।
 ਸੁਣ 'ਅਮਰੀਕ' ਭਟਕ ਨਾ ਐਵੇਂ ਨਾ ਕਰ ਜੱਕੋ ਤਕੇ ।
 ਗੁਰ ਜਗਜੀਤ ਬਿਨਾ ਸੁਖ ਨਾਹੀਂ ਦਰ ਦਰ ਥਾਂ ਨਾ ਪੱਕੇ ।

ਸ੍ਰ: ਅਮਰੀਕਸਿੰਘ
 ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕਲਾਂ

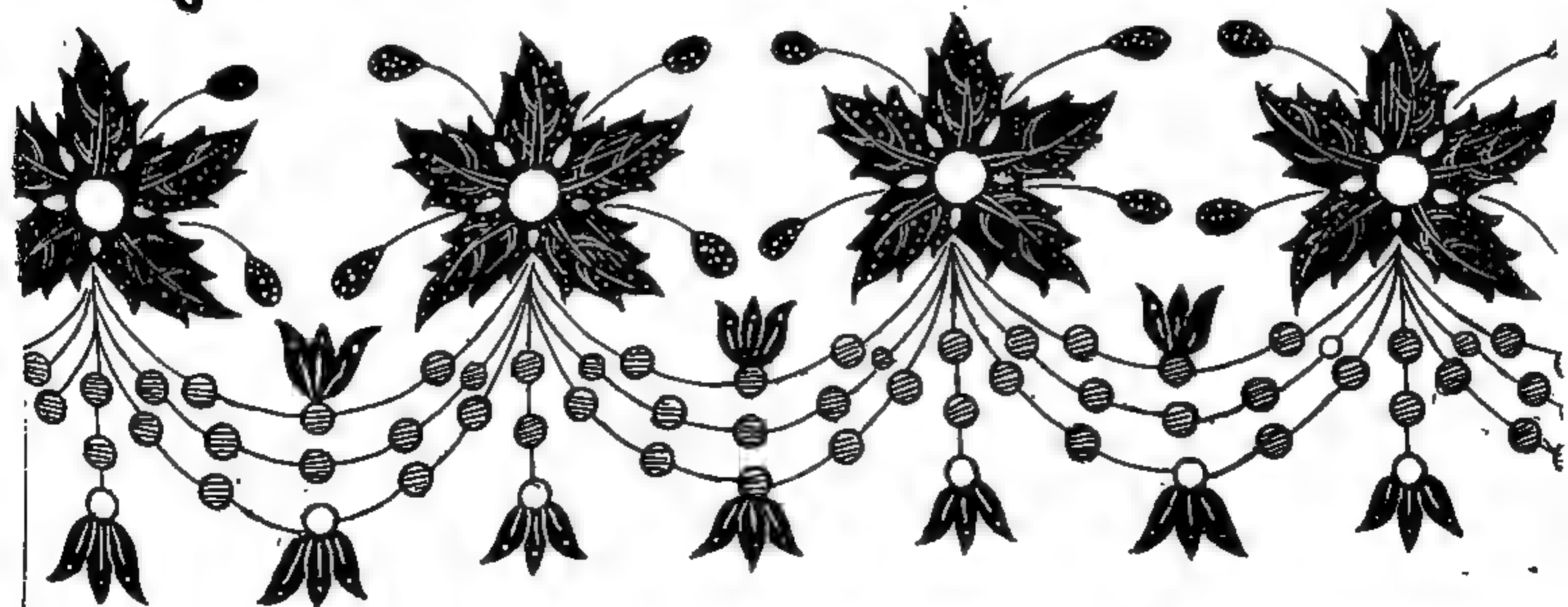
ਵਰਤਮਾਨ ਕਾਲ ਦੇ

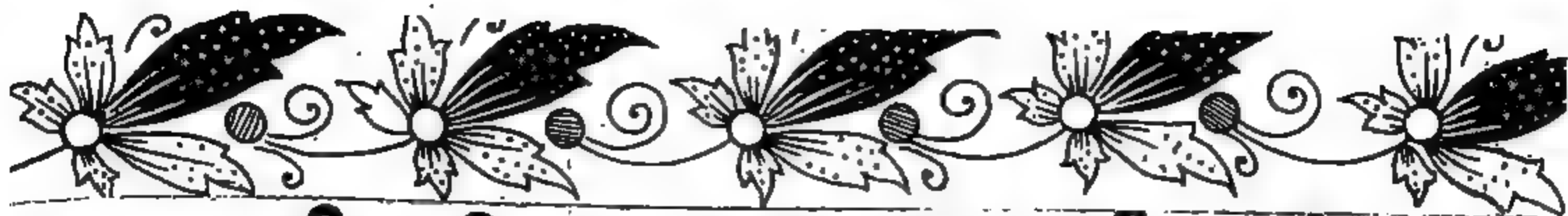
ਨਾਮਧਾਰੀ ਪੰਥ ਦੇ ਰਹਿਬਰ ਬਰਕਤਾਂ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਰਹਿਮਤਾਂ ਦੇ ਦਾਤੇ
ਕਲ ਸ੍ਰਿਸਟੀ ਦਾ ਭਲਾ ਮੋਹਣ ਵਾਲੇ, ਬੇਅੰਤ ਪਾਤਸ਼ਾਹ, ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ
ਜਗਜੀਤਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਸੰਮਤ 2016 (ਸੰਨ 1959) ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ
ਹੁਣ ਤਕ ਜੋ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਵਿਹਾਰ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਾਂ ਹੁਣ ਨਿਰੰਤਰ ਕਰਦੇ
ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਨਾਮਧਾਰੀ ਪੰਥ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਇਕ ਕਾਇਮ ਕਲਪ ਮਵਸਥਾ
ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਰਖਦੇ ਹਨ

(ਸੰਤ ਆਤਮੀਸਿੰਘ ਜੀ
ਸਨ, ਖੜਕੀ)

ਸੰਤ ਪ੍ਰੀਤਮਸਿੰਘ ਕੰਵੀ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਏਨੇ ਸਾਰੇ ਰੁਝੇਵਿਆਂ
ਮਹਿੰਮਾਂ ਅਤੇ ਅਨ-ਧਰਮੀਆਂ ਨਾਲ ਤਾਲ ਮੇਲ ਰਖਦਿਆਂ
ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਜਗਜੀਤਸਿੰਘ ਜੀ, ਅਨੰਦ ਦੀ ਗੰਗਾ ਵਹਾਂਦੇ
ਬੱਚਿਆਂ, ਬਿਰਧਾਂ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ, ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰੀ ਖੁਭੇ ਜੋਤਿਆਂ
ਨੂੰ ਧਰਮ-ਕਰਮ ਦ੍ਰਿੜਾਂਦੇ ਇਕ ਰਸ ਤਰੇ ਗੰਗੇ ਦੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨੀ ਹੀ
ਅਰਾਮਦੇਹ ਮੋਟਰ ਥੱਲੇ ਹੋਵੇ, ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਤੇਜ਼ ਚੱਲਣ ਕਰ
ਸਿਰਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਦੀ ਕੋਮਲ ਕਾਇਮ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਕਿਥੇ ?

ਉਡੀਕਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਬਰ ਭੀੜਾਂ ਪਿਆਰ ਭਰੇ ਹਿਰਦਿਆਂ
ਨਾਲ ਆਖੀਆਂ ਚੁਕ ਚੁਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹਾਂ ਵਲ ਵੇਖਦੀਆਂ ਹਨ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਹਿਰਦੇ ਸਮਰਾਟ ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਆਉਂਦੇ ਹੋਣ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ

□ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਬਕੀ

ਪਰਮ ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਭੂਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਤਾਨ ਹਨ। ਆਪ ਆਪ ਦੇ ਪਖੋਂ ਇਸ ਸਮੇਂ (ਜਨਮ 20 ਨਵੰਬਰ 1920) 64 ਸਾਲ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ 25 ਸਾਲ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਰੰਪਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਖ ਜਗਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। 39 ਸਾਲ ਆਪਜੀ ਨੇ ਸਿਖੀ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਰਹਿ ਸਿਦਕ, ਸੰਜਮ ਸਹਿਨਸੀਲਤਾ, ਦ੍ਰਿੜਤਾ, ਉਦਾਰਤਾ ਅਤੇ ਤਪਸਿਆ ਭਰਿਆ ਜੀਵਨ ਜੀਉ ਕੇ ਪਿਤਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਮਿਰਤੂ ਸਮੇਂ (1959 ਈ.) ਡੇਢ ਲਖ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਤਿਕਾਰ ਅਰਜਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰਗਦੀ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਕੀਤਾ।

ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਲਖਾਂ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਭਰਮਣ ਕਰਕੇ ਜਗਤ ਜਲੰਦੇ ਨੂੰ ਆਪਜੀ ਨੇ ਇਕੋ ਭਲ ਦ੍ਰਿੜਾਈ ਹੈ ਕਿ ਕਲਜੁਗ ਵਿਚ ਨਾਮ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੀ ਮਨੁੱਖ-ਜੀਵਨ ਦਾ ਕਲਿਆਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕਾਗਰ ਮਨ ਹੋ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਵੀਸਵਰ ਸਿਮਰਨ ਜਰੂਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੰਪਰਦਾਇਕ ਸਦਭਾਵਨਾ, ਆਚਰਣ ਦੀ ਸ਼ੁਧੀ ਅਤੇ ਸਚੇ ਮਨ ਨਾਲ ਜਨ ਸੇਵਾ ਅਜ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰਗੱਦੀ ਸੁਭਾਇਮਾਨ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਗੁਰੂਆਂ ਦਾ ਆਦਰਸ਼ "ਆਪ ਜਪੇ ਅਵਰਹੁ ਨਾਮ ਜਪਾਵੈ" ਅਪਨਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਯੋਸ਼ੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿਤੀ ਕਿ ਅਜ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਚਿਤ ਹੋ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਕਰਦਿਆਂ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਸਮੁੱਚੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਆਪਜੀ ਦੇ ਕੰਠਾਸਰ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦਿਤੇ ਦਿਵਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਇਸੇ ਪਰਕਾਰ ਆਪਦੀ ਜਿਹਥਾ ਤੇ ਹੈ।

ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਮਰਨ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਸਤੰਤਾਂ ਤੇ ਉਸਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਦੋ ਵੇਲੇ ਜਗਿਆਸੂ ਅਤੇ ਆਪਦੇ ਪ੍ਰੇਰਕਾਰ ਆਪਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਿਵੇਂ ਸੰਗੀਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤੋਂ ਵੀ ਲਾਭਾਨਵਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਆਪ ਪਰਮ ਗਿਆਤਾ ਹਨ। ਗਾਇਨ ਅਤੇ ਦਿਲਰੁਬਾ ਵਾਦਨ ਵਿਚ ਆਪਦੀ ਅਪਾਰ ਸਿਆਣਪ ਹੈ। ਸੁਰ ਅਤੇ ਤਾਲ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਇਹ ਕ੍ਰਿਯਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਇਕ ਚਕਰ ਵਿਚ 7, ਦੂਜੇ ਵਿਚ 9, ਤੀਜੇ ਵਿਚ 11 ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਵਿਚ 13 ਮਾਤਰਾਂ ਤਕ ਵੱਖਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਆਪਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਇਹ ਗਿਆਨ, ਸਮੇਤ ਸਵਾਦੀ, ਡਿਊਦੀ, ਪੌਣੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਤਿਹਾਈਆਂ ਦੇ, ਸਿਖ ਕਲਾਕਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਬੀਜਿਆ ਹੈ।

"ਅਲਪ ਅਹਾਰ, ਸੁਅਲਪ ਸੀ ਨਿੰਦਾ ਦਇਆ ਛਿਮਾਤਨ ਪ੍ਰੀਤਿ" ਅਤੀਤ ਸਾਧੂਆਂ ਵਾਲੀ ਸੁਭਾਵਕ ਬਿਰਤੀ ਦੇ ਧਾਰਣੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਗ੍ਰਿਸਤੀਆਂ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਸਤ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ "ਜੈਸੇ ਜਲ ਮਹਿ ਕਮਲ ਨਿਰਾਲਮ" ਦੀ ਅਰਸਥਾ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਲਖਾਂ ਸੇਵਕ, ਕਰੋੜਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਸੇਵਾ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਅਨੇ ਪਹਿਰੇ ਸੁਆਭਤਾ, ਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਸਵਰਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਆਪ ਚਿੱਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ, ਨਿੰਦਾ ਉਸਤਤੀ ਤੋਂ ਉਪਰ ਅਤੇ ਸਾਦਾ ਖਾਨ ਪਾਨ ਪਹਿਰਾਨ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ ਹਨ।

ਜਿਸ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਿੱਧੀ ਰਾਹਨੁਮਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਸਨੂੰ ਆਪ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਪੰਝੀ-ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹੇਠਲੀ ਸਤਰ ਤੋਂ ਉਠਾ ਕੇ ਬਹੁਤ ਉਪਰ ਲੈ ਆਂਦਾ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਉਤਰੀ ਭਾਰਤ

ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ (1857 ਈ.) ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਅੰਦੋਲਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਆਧਾਰ ਸੀ ਬਰਤਾਨਵੀ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਰਮਾਮ ਨੈਅਮਤਾ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ। ਡਾਕ ਤਾਰ, ਤਾਲੀਮ, ਕਚਹਿਰੀ, ਨੌਕਰੀ ਕਿਊਰਿ ਕਿਵੇਸ਼ੀ ਭੰਡਾਰ ਅਧੀਨ ਕਰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਦੀਆਂ ਸਾਮਰਾਜੀ ਲੋੜਾਂ ਦੀਆਂ ਪੂਰਕ ਸਨ, ਸੀ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਮੁਕੰਮਲ ਬਾਈਕਾਟ। ਸਾਦਾ ਸ਼ੁਧ ਭਾਰਤੀ ਵਸਤਾਂ ਤੇ ਵਸਤਾਂ ਦਾ ਉਪਯੋਗ। ਇਹੋ ਆਧਾਰ ਪਿਛੋਂ ਜਾਕੇ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਇੰਡਿਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਡਾਕੂਮੈਂਟ ਨੇ ਅਪਨਾਏ। ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੜਾਈ ਲੜਦਿਆਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਿਰੰਤਰ ਭਾਰਤੀਯਤਾ ਦਾ ਝੰਡਾ ਉਠਾਉਣਾ ਰਖਿਆ। ਸਮੂਹਿਕ ਜਤਨਾਂ ਦੇ ਸਿਟੇ 1947 ਈ. ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦੀ ਮਿਲੀ ਤਦੋਂ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਲਈ ਵਾਕੀ ਸਮਾਜਾਂ ਨਾਲ ਕਦਮ ਮਿਲਾਕੇ ਚਲਣਾ ਦੁਸ਼ਵਾਰ ਸੀ। ਬਰਤਾਨਵੀ ਬਾਸਨ ਦੀਆਂ ਜਿਆਦਗੀਆਂ, ਜਾਇਦਾਦ ਚਬਤੀਆਂ ਅਤੇ ਤਾਲੀਮ ਵਲੋਂ ਪਛਾੜ ਨੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਊਂ ਅਪਣੀ ਰਾਕਤ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਕੇ ਅਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਰਾਹਨੁਮਾਈ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਕ ਪ੍ਰਗਤੀ ਵਿਚ ਭਾਈਵਾਲ ਬਣਨ ਲਈ ਭਰਪੂਰ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ।

ਅੱਜ ਨਾਮਧਾਰੀ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮਾਣਯੋਗ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਹਨ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਉਤਮ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਨਾਲ ਖੇਤੀ ਬਾਗੀ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਧਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਵਧੇਰੇ ਖੇਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬਾਗਬਾਨੀ ਵਾਹੀ ਆਰਥਕਤਾ ਉਚੇਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸਾਹਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਲਾ ਸਿਰਸਾ, ਇਲਾਕਾ ਜੀਵਨ ਨਗਰ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਸਤਰਾਂ ਦੀ ਮੁਦਲੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਦਿਹਾਤੀ ਵਸੋਂ ਨੂੰ ਸੁਖ ਸਾਧਨ ਮੁਹਈਆ ਕੀਤਾ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਤਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਕੱਲਾਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਵਲੋਂ ਦਿਤੇ ਕਦੇ ਉਤਸਾਹ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨੇ ਚੰਕੌਰੀ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਕਢੀਆਂ-ਮਝਾਂ ਜੀਵਨ ਨਗਰ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਹਰ ਘਰ ਦਾ ਸ਼ਿੰਕਾਰ ਬਣਾ ਦਿਤੀਆਂ ਹਨ।

ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਸਨਅਤਕਾਰੀ ਅਤੇ ਮੰਤੀ ਕਰਣ ਨੂੰ ਵੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ ਨੇ ਹੀ ਉਤਸਾਹਤ ਕੀਤਾ।

ਨਾਮਧਾਰੀ ਹੈਡ ਕੁਆਰਟਰਾਂ ਸ੍ਰੀ ਭੋਣੀ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਨਗਰ ਵਿਚ ਸੁਨਿਯੋਜਿਤ ਪਸ਼ੂ ਬਾਲਾਵਾਂ ਨੇ ਸਾਹੀਵਾਲ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਨਸਲ ਦੀਆਂ ਕਢੀਆਂ ਤੋਂ ਦੁਧ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਕਾਇਮ ਰਖੀ ਹੈ। ਦੇਥੇ ਦੀਆਂ ਮਝਾਂ ਵੀ ਦੁਧ ਉਪਜ ਵਲੋਂ ਸਦਾ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਭਲ ਵੀ ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 1961 ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਵਿਚ ਛਪਰ ਯੋਗ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਸਦਕਾ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ ਤੇ "ਗੋਪਾਲ ਚਤਨ" ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਬਹਿਰੀ ਵਸਦੇ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਵਲੋਂ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਅਕੇ ਵਧਨ ਲਈ ਹਲਾ ਬੇਰੀ ਦਿਤੀ ਕਈ। ਇਹੋ ਵਜਾਹ ਹੈ ਕਿ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸਮੇਂ ਉਜੜ ਕੇ ਆਏ ਨਾਮਧਾਰੀ, ਦਿਹਾਤੀ ਦੱਪੇ ਅਤੇ ਦਫਤਰਾਂ ਦੀਆਂ

ਕਲਰਕੀਆਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਕੇ ਅੱਜ ਆਮ ਕਰਕੇ ਵੈਕਟਰੀਆਂ, ਕਲ-ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਵਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਲਖਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਦਿਲੀ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ, ਔਰੰਗਾਬਾਦ, ਪਟਨਾ, ਬਨਾਰਸ, ਮੰਡੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਹਿਸਾਰ, ਸਰਸਾ ਅਤੇ ਇਲਾਕਾ ਜੀਵਨ ਨਗਰ ਆਦਿ ਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਛਤਰ ਛਾਇਆ ਹੇਠ ਦੇਸ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਗਤੀ ਵਿਚ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਿਖ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਵਲੋਂ ਸਦਾ ਹੀ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਜ ਅਨੇਕਾਂ ਸਕੂਲ, ਸਿੱਖੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਚਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੰਡੀ (ਹਿਮਾਚਲ), ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ, ਸੰਤ ਨਗਰ, ਸ੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਨਗਰ (ਸਰਸਾ) ਮਹਾਵਿਦਿਆਲਾ ਅਤੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਯਾਲਜ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਹਨ। ਅਜੋਕੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਤਾਲੀਮ, ਪਰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸਹਿਣ ਦਾ ਸੁਦੇਸ਼ੀ ਢੰਗ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰਖਣ ਲਈ ਲਈ ਵਿਚ ਸਹੀਦ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਸਕੂਲ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਾ ਹੀ ਸਿਟਾ ਹੈ।

ਨਾਮਧਾਰੀ ਬਚਿਆਂ ਵਿਚ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਕਸਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਈ ਮਹਾਰਾਜ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਾਹਿਬ-ਜਾਦਿਆਂ, ਠਾਕੁਰ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਠਾਕੁਰ ਉਦੈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸਰਦਾਰੀ ਹੇਠ ਇਕ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਅਤੇ ਜਿਮਨਾਸਟਿਕ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦਾ ਜਥਾ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਇਆ। ਜਿਹੜੇ ਭਜਨ ਬੰਦਗੀ ਕਰਦੇ, ਸੁਦੇਸ਼ੀ ਪਹਿਨਦੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜਿੱਤ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਦੂਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤਕ ਨਾਮਵਟਾਂ ਖੱਟ ਆਏ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਵੀ ਨਾਮਧਾਰੀ ਨਾਂ ਨੂੰ ਉਚੇਰਿਆਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸੰਗੀਤ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਰੂਹ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਹੈ। ਆਪਜੀ ਨੇ ਚੋਖਾ ਧਨ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਖਰਚ ਕੇ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਹਸਤੀਆਂ ਪਾਸੋਂ ਨਾਮਧਾਰੀ ਬਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗਾਇਨ ਅਤੇ ਵਾਦਨ ਸਿਖਾਇਆ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਬਚੇ ਹੀ ਰੋਡੀਓ, ਟੀ.ਵੀ. ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦੇ ਜੇਤੂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਹਿਤ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਸਿਮਰਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਸੰਮੇਲਨ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਲਖਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚ ਉਠਿਆ ਪਰ ਸਰੋਤਿਆਂ ਤੋਂ ਇਕ ਰੁਪਏ ਦੀ ਟਿਕਟ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਾਈ ਗਈ। ਜਲੰਧਰ, ਦਿਲੀ, ਲਖਨਊ, ਬੰਬਈ, ਔਰੰਗਾਬਾਦ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਇੰਗਲੈਂਡ, ਕੀਨੀਆ ਅਤੇ ਤਨਜ਼ਾਨੀਆ ਆਦਿ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਸੰਮੇਲਨਾਂ ਵਿਚ ਨਾਮਧਾਰੀ ਬਚਿਆਂ ਨੇ ਸੱਭਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਸੰਗੀਤ ਜਗਤ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਸੰਗੀਤ ਸੰਮੇਲਨਾਂ ਨੇ ਜਿਥੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਉਚਾ ਕੀਤਾ, ਬਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਣ ਦਿਵਾਇਆ ਉਥੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਭਤਾ ਦਾ ਵੀ ਡੱਕਾ ਵਜਿਆ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਆਗਿਆ ਸਿਖਾਂ ਸੇਵਕਾਂ ਲਈ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦੇ ਫੁੱਲ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਕੱਲਾ ਇਕੱਲਾ ਸਿਖ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਸਮੂਹ ਆਪਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੇ ਲਖਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬੁਢਾ ਲੇਖਕ ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰਵਾਣ ਲਈ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਉਪਸਥਿਤ ਹੋਏ ਤਾਂ ਬਾਈਲੈਂਡ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬੀਂਕੋ ਦੇ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਲਖਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੇ ਇਸ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਇਆ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਿਖੀ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਤਸ਼ਾਹ ਹੀ ਮਿਲਿਆ ਸਗੋਂ ਇਸ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਵੀ ਖੂਬ ਹੋਇਆ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਤਾਂ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਪੰਜਾਂ ਮਹਾਂ ਖੰਡਾਂ ਵਿਚ ਸੁਭਾਵਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੀ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ, ਸਿਖ ਮਤ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਅਤੇ ਅਗਵਾਈ ਕਰਤਾ ਹਨ। ਵੁਬਈ, ਕੁਵੇਤ, ਬਾਈਲੈਂਡ, ਸਿੰਘਪੁਰ, ਕੀਨੀਆ, ਤਨਜ਼ਾਨੀਆ, ਇੰਗਲੈਂਡ, ਜਰਮਨੀ, ਡੈਨਮਾਰਕ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਤਾਦਾਦ ਵਿਚ ਨਾਮਧਾਰੀ ਚੱਕੇ ਬਹਿਰੀਆਂ

ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਆਦਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਜੁਟੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਰਾਧਨਾ-ਸਥਾਨ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਥੇ ਮਿਲ ਬੈਠਕੇ ਕੀਰਤਨ, ਭਜਨ ਬੰਦਗੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਸਮਾਰੋਹ ਕੀਤੇ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਬੰਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਮੂਹੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਸਪਰ ਸਹਿਯੋਗ ਲੈਣ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਸਨੇਹ ਸਤਿਕਾਰ ਰਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਚ ਨਾਮਧਾਰੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪ ਨੇ ਮਕਬੂਲ ਕੀਤਾ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ।

ਸਮੇਂ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਇਸ ਗਲ ਦਾ ਵੀ ਸੁਭਾਗ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਰਾਜ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸੂਰਜ ਨਹੀਂ ਡੁਬਦਾ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਮਧਾਰੀ ਤਹਿਰੀਕ ਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਨੇਸ਼ਨਨਾਥਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਦੇ ਆਗੂ ਅਤੇ ਬਾਨੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ 1872 ਵਿਚ ਜਲਾਵਤਨ ਕਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਵਿਚ ਰਖਿਆ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਸੌ ਸਾਲ ਪਿਛੋਂ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਦੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਮਨਾ ਆਏ। ਲੰਡਨ ਦੇ ਈਲਿੰਗ ਹਾਲ ਵਿਚ ਉਥੋਂ ਦੇ ਮੇਅਰ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਜੋ ਪਰਮ ਸਤਿਕਾਰ ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਵਲਾਇਤ ਦੇ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਦਿਤਾ, ਇਸਦੀ ਸਲਾਹੂਤ ਲੰਡਨ ਦੇ ਮੇਅਰ ਨੇ ਵੀ ਕੀਤੀ।

ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਾਲ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਕਦਮ ਵਧਾ ਕੇ ਮਨਾਇਆ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅਨੰਦਪੁਰ ਵਿਖੇ 1971 ਦਾ ਹੌਲਾ "ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਹੌਲਾ" ਸੀ। ਪਿੰਡ ਖੇਟੋ ਜਿਲਾ ਫੀਰੋਜ਼ਪੁਰ (ਅਜਕਲ ਫਰੀਦਕੋਟ) ਵਿਚ ਅਨੰਦ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਮੇਂ 149 ਜੋਤਿਆਂ ਦੇ ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨਾਗਰਿਕ ਜੁੜੇ। ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਵੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਮਾਰੋਹ ਹੋਏ। ਸੂਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਹਜ਼ਾਰੀ ਭਾਗ ਵਿਖੇ ਸਾਲਾਨਾ ਮੇਲੇ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਭਜਨ ਵਰਨੀ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਦਿਤੀ ਗਈ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਿਖੀ ਨੂੰ ਬਚਾਈ ਤੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ਤ ਰਖਣ ਲਈ ਜਿਥੇ ਹੋਰ ਕਈ ਡਰੀਕੇ ਅਪਣਾਏ ਹਨ ਉਥੇ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਪਿਤਾ ਕੁਝ ਭਾਵੇਂ ਟੋਚੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਕਮੰਦ ਪਾ ਨੇੜੇ ਕਰ ਲਿਆ ਤੇ ਸਿਧੀਆਂ ਦਸਤਾਰਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪੁਆ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਸ਼ਹੀਦ ਪਰਵਾਰਾਂ ਦੇ ਖਾਨਦਾਨ ਤਲਾਸ਼ ਕਰਕੇ, ਜੋ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ ਦੇ ਦਬਾਊ ਚਕਰ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਡਰਾਂ ਦੂਰ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ, ਮੁੜਕੇ ਆਪਣੇ ਸੰਗ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਸਤਿਕਾਰਤ ਹਸਤੀ ਹਨ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਆਪਜੀ ਨੂੰ ਸਾਕਾਹਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਬਾਤੀ ਸੰਗਰਾਮੀਆਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿਮਾਇਤੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਬਾਕਾਹਾਰੀ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਅਮਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਇਕੱਠਾਂ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮੰਗੀ ਹੈ, ਮੁਹਈਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀ ਗਿਆਨ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਵਲ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸੁਚੇਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਂਦਿਆਂ ਸਦਾ ਹੀ ਅਧਿਆਤਮਕ ਮੁਲਾਂ ਦੀ ਉਚਤਾ ਨੂੰ ਖਰਕਰਾਰ ਰਖਿਆ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਮੁਖ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਜਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਪੰਜਾਬ ਹੈ। ਸਦਾ ਸਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਏਥੋਂ ਹੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਲਕਾਰ ਉਠੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਸਿਰ ਵ੍ਰਕਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ 17-18 ਜਨਵਰੀ 1872 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਹਿਤ ਚੁੱਕੇ ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਲੋਂ ਮਲੇਰ ਕੋਟਲੇ ਵਿਖੇ ਤੋਪਾਂ ਅਗੇ ਉਡ ਜਾਣਾ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਜ ਵੀ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੁਖਧਾਰਾ ਨਾਲੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੀ ਪੁਖਤੀ ਲਈ ਸਲਾਘਾ ਯੋਗ ਰੋਲ ਖਾਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਹਾਜ਼ਰ ਹਜ਼ੂਰ ਸਤਿਗੁਰੂ

ਇਤਿਹਾਸ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਸਭ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦਾ ਰਾਜ ਅਸ਼ੋਕ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੇ ਹਥ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਛੁਪੀ ਹੋਈ ਗਲ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਜ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ 46 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਸੀ ਪਰ ਅਜ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਰਾਜ ਹੈ । ਅਜ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਮੌਜੂਦਾ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਹੀ ਸਿੱਕਾ ਚਲ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਪਿਛਲੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਭਾਵੇਂ ਸੋ ਪਰਸੈਂਟ (100 %) ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਵੀ ਹੋਣ ਪਰ ਅਜ ਉਹ ਬਤੋਰੇ ਸਿੱਕਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਚਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ । ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਸਿੱਕਾ ਸਿਰਫ਼ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਕਮ ਦਾ ਹੀ ਚਲ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਮੁਹਰ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਕਮ ਦੀ ਲਗ ਸਕਦੀ ਹੈ । ਅਥਵਾ

ਜਿਸੁ ਕਾ ਰਾਜੁ ਤਿਸੈ ਕਾ ਸੁਪਨਾ

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਮਕ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਵੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਅਤੇ ਨਾਮ ਦੀ ਮੁਹਰ ਸਿਰਫ਼ ਹਾਜ਼ਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਹੀ ਕਾਰਜਾਮਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਅਰਥਾਤ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਗੁਰੂ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈਣ ਕਰਕੇ ਕਾਰਜ ਰਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਇਕ ਸਾਖੀ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਲਿਖਦਾ ਹਾਂ :-

ਜਦੋਂ ਮਖਣੁ ਸਾਹ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਪਲੂ ਫੇਰਕੇ "ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ" ਦੀ ਦੁਹਾਈ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਪਰਗਟ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰਮਤ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਗ ਪਏ ਸਨ । ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਜੱਸ ਚਾਰੇ ਕੰਟਾਂ ਵਿਚ ਫੈਲਣ ਲਗਾ । ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਜੱਸ ਨ ਸਹਾਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਸਰੀਕ, ਜੋ ਆਪ੍ਰੀ ਹੀ ਗੁਰੂ ਬਣੀ ਬੈਠੇ ਸਨ, ਆਪ ਜੀ ਨਾਲ ਈਰਖਾ ਕਰਨ ਲਗ ਪਏ ਸਨ । ਇਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਯੀਰ ਮਲ ਜੀ ਦੇ ਮਸੰਦਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਗੋਲੀ ਵੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਪਰ ਖੁੰਦ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਕਉਣ ਮਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

ਹੌਲੀ ਮਖਣੁ ਸਾਹ ਆਪਣੇ ਆਦਮੀਆਂ ਸਮੇਤ ਬਕਾਲੇ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਮਖਣੁ ਸਾਹ ਨਾਲ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਥੇ ਬਕਾਲੇ ਵਿਚ ਦੁੱਧ ਮੈਂਦੀ ਅਥਵਾ ਸਾਂਡੇ ਸਰੀਕ ਸਾਂਡੇ ਨਾਲ ਈਰਖਾ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇਥੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਕੀਰਤ ਪੁਰ ਚਲਾ ਜਾਵਾਂ । ਮਖਣੁ ਸਾਹ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਰਜ਼ਾ ।

ਸਾਹੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸੇਵਕਾਂ ਸਮੇਤ ਕੀਰਤ ਪੁਰ ਨੂੰ ਚਾਲੇ ਪਾ ਦਿੱਤੇ । ਜਦੋਂ ਕੀਰਤ ਪੁਰ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਦਰਿਆ ਬਿਆਸ ਦੇ ਕੰਢੇ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਵੀਖਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਛੇ ਕੁਝ ਫਾਸਲੇ ਤੇ

ਇਕ ਸਿਖ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਸਮੇਤ ਸ੍ਰੀ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬੀੜ
 ਬੜੇ ਅਦਬ ਨਾਲ ਸਿਰ ਤੇ ਚੁਕੀ ਅੰਗਿਹ ਹੈ । ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਿਖ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਕੋਲ
 ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪੁੱਛਣ ਤੇ ਉਸ ਸਿਖ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਬੀੜ
 ਮਖਣ ਸਾਹ ਦੇ ਆਦਮੀ ਧੀਰਮਲ ਦੇ ਘਰ ਹੱਲਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੇ ਘਰੋਂ ਚੁੱਕ
 ਲਿਆਏ ਸਨ । ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਰ ਤਾਂ ਸਾਹ ਸਾਮਾਨ ਧੀਰਮਲ
 ਨੇ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਬੀੜ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ।
 ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਤੇ ਇਹ ਬੀੜ ਰਖਣੀ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਵਾਪਸ
 ਕਰਨੀ ਚਹੀਂਦੀ ਹੈ । ਹਜ਼ਰਤ ਸਿਖਾਂ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਜਿਸ
 ਧੀਰਮਲ ਨੇ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਇੰਨਾ ਅਨਾਦਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਉਹਦੇ ਮੱਥੇ ਵੀ
 ਨਗਲਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ । ਚੋਜੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਜੀ ਉਹ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਸਮੇਤ
 ਦਰਿਆ ਬਿਅਮਸ ਦੇ ਸਪਰਦ ਕਰਕੇ ਇਕ ਰਾਹੀਂ ਗੱਥ ਧੀਰਮਲ ਨੂੰ ਸਨੇਹਾ ਭੇਜ
 ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਥੇ ਆਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬੀੜ ਕਢਵ ਕੇ ਲੈ ਜਾਵੇ
 ਅਤੇ ਸਦਾ ਲਈ ਅਪਣੇ ਕੋਲ ਰਖੇ । ਇਹ ਸਨੇਹਾ ਦੇ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਰਿਆ ਪਾਰ ਕਰ
 ਕੇ ਕੀਰਤ ਪੁਰ ਨੂੰ ਟੁਰ ਪਏ ।

ਧੀਰਮਲ ਇਹ ਸਨੇਹਾ ਸੁਣ ਕੇ ਬੜਾ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ । ਉਹ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਲ
 ਈਰਖਾ ਤਾਂ ਕਰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਦਿਲੋਂ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਸੀ ਕਿ (ਗੁਰੂ) ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ (ਜੀ) ਨੂੰ
 ਹੰਗਮਾ ਤੇ ਲੋਭ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਬਰਪਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਦੀ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਸਨ ਬੋਲਦੇ । ਮਸੰਦਾਂ
 ਨੇ ਧੀਰਮਲ ਨੂੰ ਕਹਿਆ ਕਿ (ਗੁਰੂ) ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਹੰਸੀ ਠੱਠ ਕੀਤਾ ਹੈ
 ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਹੀ ਸੋਚੋ ਕਿ ਪਾਲੀ ਵਿਚ ਕਾਗਜ਼ ਕਿੰਨਾ ਕੁਚਿਰ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਧੀਰਮਲ
 ਨੇ ਮਸੰਦਾਂ ਦੀ ਇਕ ਨ ਸੁਣੀ ਅਤੇ ਚਤੁਰ ਤੈਰਾਕ ਨਾਲ ਕੇ ਉਸ ਰਾਹੀਂ ਦੱਸੇ ਹੋਏ
 ਠਿਕਾਣੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ । ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ
 ਕਿਸਨ ਜੀ ਤਕ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ ਲੈ ਕੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਕੇ ਤੈਰਾਕਾਂ
 ਨੂੰ ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਵਾੜਿਆ । ਤੈਰਾਕਾਂ ਨੇ ਰਾਹੀਂ ਦੀ ਦੱਸੀ ਹੋਈ ਥਾਂ ਤੇ ਬੜੀਆਂ
 ਟੁੱਥੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ ਪਰ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨ ਲੱਗਾ । ਫਿਰ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤਕ ਟੁੱਥੀਆਂ
 ਮਾਰਦੇ ਰਹੇ ਪਰ ਬੀੜ ਨ ਮਿਲ ਸਕੀ । ਧੀਰਮਲ ਬੜਾ ਉਦਾਸ ਹੋਇਆ ।
 ਧੀਰਮਲ ਨੂੰ ਉਦਾਸ ਵੇਖਕੇ ਉਸੇ ਰਾਹੀਂ ਨੇ ਕਹਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਨਿਸਕਪਟ ਹੋਕੇ
 ਸਰਧਾ ਧਾਰੋਕੇ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ

ਹਜ਼ਰਤ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਤਕ

ਸਾਹਿਬਾਨ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ ਲੈ ਕੇ ਨਿਮ੍ਰਤਾ ਸਹਿਤ ਅਰਦਾਸ ਕਰੋ
 ਮੈਨੂੰ ਪੁਰਾ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੀੜ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ । ਰਾਹੀਂ ਦੇ ਕਹਿਣ
 ਤੇ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਤਕ

ਸਾਹਿਬਾਂ ਗੁਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ ਲੈ ਕੇ ਅਰਦਾਸ
 ਕਰਕੇ ਟੋਬਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਫਿਰ ਵਾੜਿਆ ਤਾਂ ਪਹਿਲੀ ਟੁਬੀ ਹੀ ਇਕਟੋਬੇ
 ਦਾ ਗੁੰਥ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਤੈਰਾਕਾਂ ਨੇ ਮਿਲਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
 ਦੀ ਬੀੜ ਬਾਹਰ ਕਢ ਲਿਆਂਦੀ । ਬਾਹਰ ਕਢ ਕੇ ਜਦੋਂ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ
 ਬੀੜ ਦਾ ਨ ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਜ ਗਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨ ਹੀ ਕੋਈ ਮੱਖਰ
 ਮਿਟਿਆ ਸੀ । ਇਹ ਸਾਖੀ ਜਿੱਥੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਪਰਗਟ
 ਕਰਦੀ ਹੈ ਉਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ

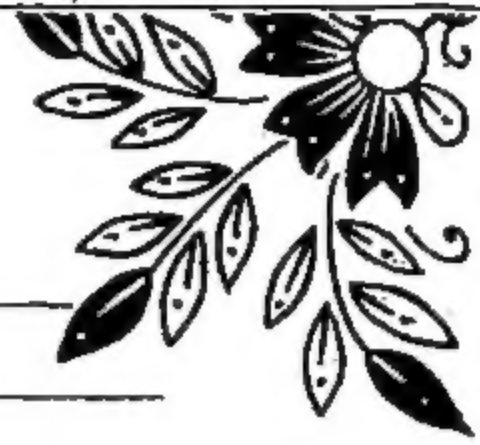
ਅਰਦਾਸ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈਣ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ

ਕਰਾਮਾਤ ਜਾਂ ਕਿਰਪਾ ਦਿਸ਼ਟੀ ?

ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ, ਸਿਆਲੇ ਆਦਮੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੁੱਤ੍ਰ ਨੂੰ ਪੁੰਮਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ
 ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਅਜ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਕਿਸ
 ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੋਪਰ ਓਧਰ ਫਿਰਦੇ ਸਨ, ਖਾਨ ਪੀਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪਰਹੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ,
 ਨਿਤਨੇਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਾਲੀ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਸਖਰੀਆਂ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਵਡੀ
 ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਗਲਤੀਆਂ ਕਰਦੇ ਸਨ
 ਪਰ ਅਜ ਉਹੀ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਕਿਸਤਰਾਂ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ
 ਹਨ, ਮਾਲਾ ਫੜ ਕੇ ਭਜਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਈ ਭਗਉਤੀ ਦੀ ਮਾਲਾ ਵੀ ਕਰਦੇ
 ਹਨ, ਕਈ ਪਾਠ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਈ ਕੀਰਤਨ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਾਧ ਸੰਗਤ
 ਵਿਚ ਨਾਮਧਾਰੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਮੇਲਿਆਂ ਤੇ ਵੀ
 ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਭਜਨ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਹੋ ਰਹੀ ਵਰਨੀ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ।
 ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਇਕ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਮੇਲਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗੇ ਵੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ।
 ਇਹ ਬੁਧ ਨਹੀਂ ਫਿਰੀ ਤਾਂ ਕੀ ਆਖਾਂ ?

ਇਹ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਜਾਹਰੀ ਕਰਾਮਾਤ ਆਖਾਂ ਜਾਂ ਕਿਰਪਾ ਦਿਸ਼ਟੀ ?
 ਸਾਇਦ ਇਸੇ ਵਾਸਤੇ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ

**ਬਲਿਹਾਰੀ ਗੁਰ ਆਪਣੇ ਦਿਉਹਾੜੀ ਸਦ ਵਾਰ
 ਜਿਨਿ ਮਾਲੁਸ ਤੇ ਦੇਵਤੇ ਕੀਏ ਕਰਤ ਨ ਲਾਗੀ ਵਾਰ**

ਮੇਰੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੀਤ ਏਰ ਹੀ

ਅਰਦਾਸ ਹੈ

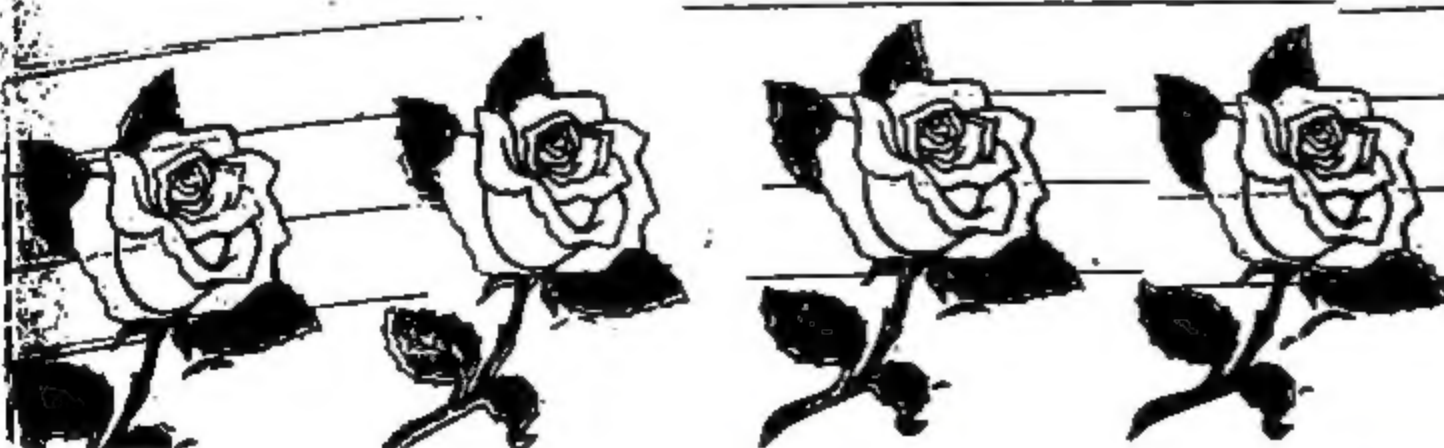
ਜੁਗ ਜੁਗ ਜੀਵੇ

ਅਤੇ

ਸਾਨੂੰ ਅਪਣੇ ਬਣਾਈ ਰਖੋ

ਪ੍ਰੀਤ ਤੇ ਪਰਤੀਤ ਬਖਸ਼ੋ

ਗੁਲਤੀਆਂ ਦੀ ਖਿਮਾ ਦਾ

ਜ਼ਾਚਕ

ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਨਾਮਯਾਰੀ